

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLÜSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR • KVINNAN • OCH • HEMMET.

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **51**

DEN 23 DEC. 1923

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

Julaftonsnummer

Prinsessan Ingrid
lackar in julklappar.

Foto för Idun av
Ateljé Jæger.

JULEN ÄR INNE OCH I DET VÄL behövliga lugnet efter den föregående nervösa oron får ni tid att fördjupa er i den lektyr varat ni förut bara kunnat kasta en förströdd blick. När ni i dagarna läst om hur Drottninggatan smyckat sig för att hälsa kronprinsparet är det intressant att till jämförelse studera hur man i forna tider gav kungligheten sin hyllning just på denna huvudstadens stora stråkväg. Ett förträffligt arbete av forskaren och konstnären Arthur Sjögren om Drottninggatan genom tiderna, ett praktverk som varje verklig stockholmare framför allt bör lägga sig till med, ger utförliga upplysningar vilka visa att den rojalism som arg-sinta socialist-skribenter vädra i den nutida hyllningen ter sig betydligt matt i jämförelse med vad Stockholm förr kostade på sig när det ville visa kungligheten sin underåttliga vördnad. Speciellt tycks man ha utbildat stor färdighet i fram tillandet av transparanger vilka värtalighet kontrasterar mot ordknappheten i våra dagars dekorativa anordningar. Det hälsades både på svenska och latin och alla mytologiens gudomligheter uppbadades till tjänstgöring. När Ulrika Eleonora 1680 som nygift höll sitt intåg i Stockholm från Ulriksdal hade man nära Kungsbacken uppfört en ståtlig dekoration framställande gudfruktighetens berg befolkat med en hel massa mänskliga dygder och skönt beprytt med buskar och trän »uppå Sätt och Maner med Pelare och listor utzirat». När Lovisa Ulrika likaså från det samma Ulriksdal som nu vårt kronprinspar kommer att bebo gjorde sitt intåg i Stockholm 1744 hade man prytt entrén till Drottninggatan med 840 granrispyramider. Och eftersom det nu talas om att låta en del av stäten på Norrbro vara kvar efter högtidligheterna kan det roa att höra att sånt hänt förr. De där pyramiderna fingo lång varaktighet ty ännu 1777 heter det i en tidningsannons: »På Drottninggatan wid Pyramiderna är en Silfwer-Snusdosa med Perlemoläck upphittad».

Sjögrens bok kan naturligtvis bäst njutas av den som har eller haft sin vistelse i vår vackra huvudstad. Men markis Claes Lagergrens nya bok Kronor av guld och törne har förutsättningar att kunna läsas med samma nöje i Ystad och Haparanda. Markisen är en berest man som flera svenskar men det undras just hur många som i likhet med Lagergren kunna uppvisa bekanta över allt i världen — och vilka bekanta sedan. Han skämtar själv däröver i företalet där han säger att »de som äro svaga för att höra talas om den finare världen säkert får sitt lystmäte ty här handlar mest om majestäter, kejsersliga och kungliga högheter, eminenser, prinsar, hertigar och annat storfolk». Och världen är nu en gång så funtad att den mer intresserar sig för dem som befinna sig på samhällets höjder än de mera obemärkta tysta krafterna vilkas insats i utveck-

lingen otvivelaktigt förtjänar mer uppmärksamhet och uppmuntran. Det begås blodiga orättvisor härvidlag men tyvärr fruktar jag det dröjer länge ännu innan den läsande allmänheten likgiltigt hoppar över skildringen av »prinsessan Emerentia hemma hos sig »för att istället frässa på den intima beskrivningen av det trevna hem där lilla fru Petterqvist sitter njutande på tåren i kretsen av sina antimakasser.

genom sin enträgenhet så gott som tvingat honom att ta med till Rom. Vår ryktbara tobaksfabrikör hade nämligen fått för sig att hans snus ägde inneboende dolda egenskaper som skulle vara alldeles särskilt i stånd att friska upp den påvliga näsan vilken Ljunglöf ansåg ha blivit vådligt försöffad genom användandet av parfymrat spanskt snus. Nog blev det uppfriskning av men mindre för påven än för Lagergren.

Olyckan ville nämligen att hans helighet råkade tappa den svenska snusburken i golvet. Hans tjänstvilliga kammarherre som Lagergren ju var på den tiden lutade sig genast ner för att samla upp det förspillda men det borde han ha låtit bli ty aromen av hans landsmansfabrikat stack honom svårt i näsan och han började nysa med en våldsamt som kanske inte fullt passade för ställets helgd och inte heller för hans egen hälsa. Jag höll på att nysa ihjäl mig, försäkrar Lagergren.

I Rom träffade markisen bl. a. Ragnar Östberg, Stadshusets skapare. Denne var inte så bekant då men hade ett sprudlande gott lynne som kanske blivit något nedtyngt sedermera av den ansvarsfulla arbetsbördan. Östberg skrev lustiga resebrev till Lagergren bl. a. 1898 följande där man har det mera ovanliga nöjet av Ragnar Östberg som skald:

Herr Lyckoriddare kallar man mig och riddare vill jag nog vara. Men lyckan han vandrar sin stig och Herran må veta den bara. Herr Lyckoriddaren rider och ror på gamla vägar i nya skor men skorna bli gamla förrän han tror och barfota när han där Lyckan bor. Han klappar på porten och fryser om tän. Han skakar på hjälmen och plymen men flickan bak dörren hon skrattar med hän: "Vad skulle du med den kostymen? Och riddaren Barfot tar av sig sin hatt och dräkten och hjälmen som lyser och naken knacker han på en natt hos Lyckan för öppet fönster. "Min flicka, öppna för riddare Naken öppna på tro utan namn." Och sakta faller från porten haken och riddarn har Lyckan i famn! Ja Lyckan den vandrar sin egen stig. Guvet om hon nånsin får fatt uti mig.

Jo, tillägger Lagergren, nu kära Ragnar hur du funnit henne, släpp henne icke!

Det roade småleende varmed man beledsagar markisens anekdoter försvinna alldeles när man får i händerna Serge de Chessins volym om Ryska vrakspillror i Stockholm. Det är en utmärkt bok som snart kommer ut på franska. En roman med Stockholm som skådebana är mer ovanlig på den utländska bokmarknaden så ur den synpunkten kan den ha sin nytta. Varmed dock inte vill påstås att den bara är en litterär Baedeker. Läs den förresten själv men helst inte under juldagarna eftersom den kusliga scenen från villan vid Norrviken inte gör sig bra med lutfisk och grötrim och alla de andra läckerheterna som jag hoppas ni skall njuta av i godan ro. GOD JUL!

CELESTIN.

Kvinnorna deltog med liv och lust i valstriden i England och inte mindre än sju kvinnor blevo invalda i parlamentet. Här två små scener ur den kvinnliga valstriden. T. v.: Miss Dorothy Jewson, arbetarepartiet, framlägger sina erfarenheter som hotellstäderska. — T. h.: Lady Astor, som blev vald för de konservativa, lyfter en hästsko i vädret alltunder det hon håller tal från sin bil.

Lagergren är en rolig berättare, det vet man förut. Bland de lustigaste episoderna i hans nya bok är minnet från tjänstgöringen i Vatikanen då Lagergren skulle åt påven Leo XIII överlämna det svenska snus som fabrikör Ljunglöf i Stockholm

Venus, en ny vacker skulptur av Carl Eldh.

PSALMEN I NUTIDSBELYSNING

TVA MODERNA KVINNLIGA LYRIKER OM VAD PSALMEN GER OSS MÄNNISKOR AV I DAG.

FRU KARIN EK ÄR EN AV VÅRA mest bemärkta kvinnliga lyriker och genom sin antologi av svenska skalders har hon visat sig grundligt känna svensk dikt. Hon skriver:

Svenska psalmboken är, enligt min fasta övertygelse, en *levande* bok. Dess psalmer äro, i övervägande flertal, icke blott burna av den djupt religiösa anda, som är den första förutsättningen för en psalms liv, utan också formade med stark poetisk skaparkraft. Det är intet överord att säga, att det är en enastående lycka för ett folk att äga en samling av psalmer så strålande sköna, så mäktigt gripande som den Wallinska psalmbokens och stående på ett så genomgående högt kulturellt plan. Som helhet är denna psalmbok oersättlig, ouppnåelig. Utesluter man omkring ett femtiotal psalmer, tåla de övriga vilken "nutidsbelysning" som helst. Många kunna sägas ha nått måttet av verklig fullkomlighet. Original eller bearbetningar måste de räknas till de "Sveas vittra kronjuveler av oförgånglig glans och oomtvistlig äkthet", varom Levertin talar. För att nämna några: *Jag lyfter mina händer; Vår Gud är oss en väldig borg; Var är den vän, som överallt jag söker; Morgonrodnan mig skall väcka; Som fåglar små, när dundra må; I människors barn, som alla ägen; Bereden väg för Herran; Var hälsad sköna morgonstund; En jungfru födde ett barn i dag; Du bar ditt kors; Upp, min tunga, att lovsjunga; Vad ljus över griften; Vaka, själ, och bed; Så skön går morgonstjärnan fram; Nu tystne de klagande ljuden.* Var finner man mer fullkomliga uttryck för den religiösa känslan? Vill man överhuvud taget tro på, att hög poesi har förmåga till evigt liv, måste man också tro, att sådana och jämbördiga psalmer stå "högt över förgångelsens skiften."

De flesta av våra psalmer bära det protestantiska och nordiska troslevets särmerken: frimodighet, trygg förtröstan, kärvt allvar, en bister ensamhetskänslas "ansikte mot ansikte" med Gud i en nästan trotsig Jacobskamp: *Förtvivlan vike fjärran — till avgrund bär dess stig — jag släpper icke Herran — förrn han välsignar mig!* Icke prunkande, dunkelt glödande av ordens ädelstenar och andelivets heta mystik som den katolska psalmen, icke berusande med känslans rökelse och myrrah; men betagande i sin renliga och fria omedelbarhet, rörande i sin oräddhet, skön i sin flärdfria dräkt träder den svenska psalmen fram till den Gud, som är "en väldig borg".

Johan Olof Wallins mäktiga och inspirerade anda binder samman psalmernas mångfald till en harmonisk enhet. Den tonar som ett orgelbrus under hela den mångstämmiga kören; svagare röster bäras upp blott av detta, torra och arma röster sjunka ned i dess ackord, glömda eller knappt hörbara. Denna enhet i mångfalden, denna dirigerande kraft är av största poetiska betydelse för vår psalmbok. Den spänner liksom en fast bro från ps. 1 till ps. 500. Våra andra svenska religiösa sångböcker ha alla sköna sånger att bjuda, sånger som det vore en vinst och en ära för vår psalmbok att få taga upp. Men den suveräna och geniala anda, som liksom Wallins förmått ena mångfalden till enhet — och därmed också trycka en högt kulturadlad prägel

Ater ljuda nu våra härliga svenska julpsalmer i hemmen och under kyrkvalven. Ater erinras vi om hur den gamla psalmen med sina ofta föräldrade uttryckssätt i alla fall har en stark och levande anda, som den moderna psalmdiktningen icke alltid lyckas få in. Just i dessa dagar då frågan om psalmbokens revision är brännande — bl. a. har ett flertal präster i Stockholm med omnejd hos regeringen påyrkat, dels att ett 50-tal psalmer uteslutas, dels att ett 70-tal bland de förträffligaste psalmerna utanför psalmboken tagas in — k in det ha sitt värde att få den gamla svenska psalmen ställd i nutidsbelysning av några moderna lyriska skalders. Idun har här nöjet att återge två uttalanden, som på ett vackert och intressant sätt ställa psalmen i denna nutidsbelysning.

på sångsamlingen — sakna de alla. Med detta vill jag ej säga, att varje Wallins psalm är fullödig. Också han har haft sina trötta stunder och gått i upptrampade fåror. Dessa ovidkommande psalmer vore önskvärt att få bort — det skulle blott ge ett ändå mer obrutet intryck av verkligt benådad sång.

Att svenska psalmboken som helhet skulle

Julbesöket.

*Hon kom som en stormvind, med fladder i kappan,
hon kom till mitt ensliga skjul.
Hon for som en flickunge far uppför trappan.
Jag såg det var Jungfru Jul.*

*Hon log och hon rodnade vackert om kinden,
hon doftade yrsnö och skog.
Det snöade glänsande flingor i vinden
som bister från nordhäll drog.*

*Hon hade av vita kristaller en hätta
som täckte ett gyllene hår.
Hon gick med små fötter så näpna och nätta
som bara en flickunge går.*

*Hon minde om något förflutet i tiden,
ett minne om något som var...
En gång då jag lekte i snöiga liden
som ned mot hemdalen bar.*

*Och leende guldgula ljusen hon tände
sen vackert hon klätt min gran.
Det tycktes mig dofta av barr som brände
från flickhand, flyhänt och van.*

*Det strålade ljus från de gamla tapeter
när allt var som vackrast jag tänkt.
Och stämningen steg som om glada poeter
sitt lov till oss båda skänkt.*

*Jag såg henne gå där och ordna och stöka
med hand så gudomlig och van.
En juldröm allenast! — Så gick jag att söka
helt ensam på torget min gran...*

HJALMAR WALLANDER.

vinna på, att ett 50-tal psalmer bortrensades och ersattes med andra från annat håll, tror jag man gott kan komma överens om. Detta beror dock icke på "tidsandan", icke på att vi "vuxit ifrån" dessa psalmer, icke heller på deras "gammaldags form", utan helt enkelt på att de aldrig någonsin varit verkligt goda. De ha allt från sin tillkomst varit oinspirerade, antingen religiöst eller poetiskt eller bådadera. Den psalm, som skapats av religiös och poetisk inspiration i sublim enhet skall aldrig bli föräldrad, aldrig oförstådd av något århundrade. Som Arons stav skall den alltid grönska. Se blott på Prudentius-Wallins psalm: *Nu tystne de klagande ljuden*: vad betyder väl det, att några av dess strofer ge uttryck åt en föreställning, som för de flesta moderna människor icke mer har liv — kroppens uppståndelse, de döda lemmarnas församlande och uppstigande ur graven? Hur meningslöst och motbjudande skulle det icke gjorts av de flesta — men här har en stor skald i religiös vision skildrat stoftets och andens återförening. Och därför sker det underbara, att dessa strofer trotsa tidernas svall:

Och vissnade lemmar, dem griften
i mörker och tystnad förbländar,
högt över förgångelsens skiften
förklaras kring saliga andar.

Det höstliga kornet, som jordas,
ej vintriga månar föröda:
vid vårsolens blick det fullbordas
till sommarens gyllene gröda.

Det kan omöjligt anses som "långt gånget reformnit" eller tecken på "modern tidsanda" att vilja ersätta våra mindre goda psalmer med andra bättre, då ju de sånger, som av psalmboksnämnden äro föreslagna att intagas, icke äro barn av vårt århundrade utan nästan undantagslöst tillhöra ungefär samma förflutna tid som vår psalmboks diktning. Den "moderna" psalmdiktningen ger nog en mager skörd och kan aldrig taga upp tävlan med äldre tiders psalmer. Liksom människorna ej mer kunna bygga verkliga kyrkor, så kunna de ej heller, enligt min tro, skapa verkliga psalmer. "Allt har sin tid", säger Predikaren.

I huvudsak gillar jag psalmboksnämndens förslag, både i fråga om de psalmer, som borde uteslutas och intagas. Många av dessa "nya psalmer" ha en aldeles särskild uppgift att fylla i vår psalmbok, då de anslå en sträng, som där alltför sällan röres. Den strängens ton är ljusare, lättare, mer klingande av jubel än den Wallinska psalmbokens i allmänhet. Att få in dessa sånger, som tolka en naiv och segerviss tillförsikt, en innerlig och översvämande glädje i Gud vore en stor och sällsynt vinst i orkestreringen. Ett kategoriskt imperativ bör därför deras upptagande vara. Jag nämner några: *Här en källa rinner; Hell, morgonstjärna mild och ren; Det är en ros utsprungen; Stilla natt, heliga natt; Gläns över sjö och strand; O du saliga, o du heliga; Johannes såg så klar en syn; Ingen hinner fram till den eviga ron; Min vän är ljuv, min vän natten kommer; Tryggare kan ingen vara; Jag är en gäst och främling; Tänk när en gång det töcken har försvunnit; O, se den stora vita här — vilka samtliga finnas i "Nya psalmer".*

(Forts. sid. 1226.)

Julbaket

blir
bäst
med

RUMFORD

Bakpulver (Jästmjöl)

Lämnar aldrig bismak!

Hälsosamt!

Tillförlitligt!

KVINNORNAS IDROTTSFÖRBUND ÄR NÖDVÄNDIGT

LÄKARE, IDROTTSKVINNOR OCH GYMNASTER OM IDUNS INITIATIV »TILL KVINNORNAS BÄSTA».

Ordföranden i inbjudningskommittén, den i hela Sverige kända läkaren dr *Ada Nilsson* i Stockholm, yttrar:

Några av de förhoppningar som jag knyter till det blivande förbundets verksamhet, äro:

Jag hoppas att idrotten skall få större plats i skolschemat för den kvinnliga ungdomen. Icke så att detta schema skall ytterligare belastas, utan så att vissa teoretiska saker ersättas med fysisk fostran. Samtidigt anser jag det önskvärt att skolidrotten för flickor kommer in under kontroll, så att för flickor skadliga tävlingar undvikas.

Så hoppas jag att förbundet skall kunna befördra kroppsövningar bland alla de kvinnor, som arbeta i fabriker och på kontor etc. Sport, gymnastik, idrott, rytmisk gymnastik — sådant är nödvändigt för att motarbeta det stillasittande arbetets vådor.

Fröken *Ester Svalling*, framstående gymnast och lärarinna vid Gymnastiska Centralinstitutet, påminner om att just uttrycket "kvinnlig idrott" inte är ett tomt ord:

I Idun framfördes på sin tid förslaget om det kvinnliga idrottsmärket. Att det kvinnliga idrottsmärke, som sedan uppstått, ej vidare nämnvärt har kommit att bidraga till höjande av den svenska kvinnans fysiska utveckling, beror på att det uppgjorts av män utan att avseende fästes vid kvinnornas önskemål. Kvinnorna behöva idrottsövningar, men den kvinnliga idrotten bör vara ett naturligt uttryck för sund livsverksamhet till hälsans bevarande. Kvinnorna måste därför själva ta hand om densamma. De förstå bäst själva vad som lämpar sig för dem.

Idrotter som fordra maximala muskelansträngningar äro olämpliga. Dessutom måste det största avseende fästas vid att den nutida idrottens starka tävlingsmoment icke överdrives så att överansträngning uppstår.

Iduns tidigare återgivna inbjudan till en Kvinnornas Idrottsriksdag 7—8 jan., vid vilken även ett Kvinnornas Idrottsförbund skulle bildas, har mottagits med hänförelse i alla av denna inbjudan berörda kretsar. Kvinnliga läkare, pedagoger, idrottsutövare och gymnaster — alla äro de lika ense om att Idun här tagit ett initiativ, som verkligen är till kvinnornas bästa. Motivering ge de själva i några uttalanden för Idun.

Det blivande kvinnliga idrottsförbundet har enligt min åsikt en stor uppgift att arbeta på, nämligen att få Sveriges kvinnor att bedriva stärkande kroppsövningar utan osund tävlan.

En av våra allra duktigaste och mest allround idrottskvinor, fröken *Ragnvi Torslow* i Stockholm — liksom de ovannämnda en av inbjudarna vid Iduns sida — får säkert alla

ELIN WÄGNERS

nya roman

SILVERFORSEN

GRATIS

åt varje läsare av Idun

sina idrottsidkande medsystrar med sig, när hon klart och bestämt säger varför det planerade förbundet är nödvändigt:

Kvinnorna ha nu börjat inse vikten av kroppskultur vilket bäst synes på det mycket stegrade intresset för kroppsövningar av alla slag, det må nu vara gymnastik eller idrott. Denna rörelse är av för stor betydelse för att få förbises, och intresset måste tillvaratagas, något som insetts i de flesta länder. Gymnastiken tillgodoses ju jämförelsevis bra genom våra kvalificerade gymnaster och förhållandevis många gymnastiksalor. Sämre ställer det sig med lek och idrott. Ledare finnas ytterst få och lek- och idrottsplatser inga, för att nu inte tala om simhallar. Som det nu är, kan ingenting göras åt saken. Det finns ingen enhet, ingen sammanhållande organisation, vi äro spridda i manliga föreningar och förbund, vi kunna inte göra oss hörda, kunna inte komma med några impulser, få ingenting med av idrottsanslaget, vi ha inte ens fått bestämma proven för vårt idrottsmärke. Utan att vi få saken i egen hand, få arbeta för den och känna ansvaret blir ingen bättring, och därför är ett kvinnornas eget idrottsförbund nödvändigt. . .

I nästa nummer skola vi vidare meddela vad pedagoger m. fl. ha att säga.

*

Vi meddela ytterligare, att idrottsriksdagen kommer att hållas i Fenix' trevliga festvåning, *Adolf Fredriks kyrkogata 10, 3 tr., med början kl. 10 f. m. den 7 jan. God lunch och middag till billigt pris komma att serveras båda dagarna för deltagarna i riksdagen. Anmäl Er snarast som deltagare till Fru Ebba Theorin, Iduns Redaktion, Stockholm, som även lämnar önskade upplysningar.*

FRÅN EN DÖENDE SKÖNHETSVÄRLD. AV BIRGER MÖRNER

I Svenska Dagbladet lästes häromdagen följande notis: "Kungsörn skjuten i Sörmland. En kungsörn, som mätte 2 meter mellan vingspetsarna, sköts i torsdags i Skeenda i Sörmland, meddelar vår Nyköpingskorrespondent."

I Dagens Nyheter för samma dag läses under rubriken "Ned med örnarna", en artikel av någon insändare, som undertecknar sig "Måns Mås". Synbarligen på fullt allvar opponerar sig denna mot örnens skyddande i vårt land, huvudsakligen på den grund att den genom sin blodtörst förblir ett oroselement i den naturens "helgedom, där vi kunna hämta uppbyggelse och läkedom för själ och kropp genom den lugna frid och stillhet, som ligger utbredd däröver". Droges konsekvensen ur denna herres dåraktiga tal, borde vi alltså exempelvis utrota svalorna, därför att de våldföra sig på mygg, och trädgårdssångaren, därför att han handskas omilt med maskar. Passar icke den så svensk-svenska signaturen gott för denne representant för ett folk, som i högre grad än något annat europeiskt gjort sig känt för sin benägenhet att låta sina skönhetsvärden, exempelvis gamla byggnader, förstöras eller vanvårdas!

Och ändock har i samma vårt land nu till julen utkommit tvenne märkliga böcker av en helt motsatt tendens. Båda äro en fest för

ögat och vittnesbörd om svensk energi och kunnighet, men bådas främsta egenskap ligger i deras värde för framtiden såsom dokument. Det är *Prins Wilhelms "Vid vattenhålen"* och *Bengt Bergs "De sista örnarna"*. Båda de praktfulla böckerna hava nämligen för samtid och eftervärld bevarat syner, som kanske aldrig återkomma, men rymma ett rikt mått av skönhet.

Bengt Bergs örnbok är resultatet av en sällsynt målmedveten energi, parad med stora tekniska kunskaper och den borne smålänningens oförbluffeliga seghet. Han hade föresatt sig att komma de vilda örnarna inpå livet, och han lyckades. Det var i sista ögonblicket — om några år hade det varit för sent. Enligt Bergs beräkning finnas i Sverige just nu högst tjugu par häckande örnar. Från ungdomstiden minns jag hur vanligt det var att se de kungliga fåglarna plöja luften över Bråvikens vatten och Lindöja skärgård. Endast i Kvarsebo socken hittade jag till tvänne bon. Nu för tiden synes där aldrig havsörnen, lika litet som pilgrimsfalken eller den fordom ännu vanligare fiskljusen.

Prins Wilhelms bok innehåller en mängd bilder av centralafrikanska djur, som den utmärkte filmfotografen Oscar Olson lyckats taga under prinsens senaste expedition till

Afrika. Här ser man, ostörda av människor, antiloper beta och zebror spegla sig i vattnet. Buffelhjorden skrider över savannen, och giraffen reser sitt lilla vackra huvud över trädtopparna. Flodhästen öppnar i sorglös okunnighet om människors närhet sitt ginungagap, och som ett pansarlokomotiv vandrar noshörningen fram genom det höga gräset. Till alla dessa bilder ur ett säkerligen snart försvunnet Eden har Prins Wilhelm fogat en kort men instruktiv och särdeles friskt hållen text. Bilderna äro utförda i fotografavvyr, vilken förnämliga teknik förlänar dem en djup och varm ton, som kommer dem att likna akvainta.

De båda böckerna äro bragder. Det är en egendomlig tillfällighet att de utkommit samtidigt. Båda äro en heder för Sverige och komma att långt utanför våra gränser bära vittnesbörd om svensk andlig spänstighet och den svenska bokkonstens ståndpunkt. Redan om femtio år skola de kanske göra intryck av saga. Och kanske komma då ny upplagor att utgivas under den vemodiga titeln "Det var en gång".

Birger Mörner

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRANKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

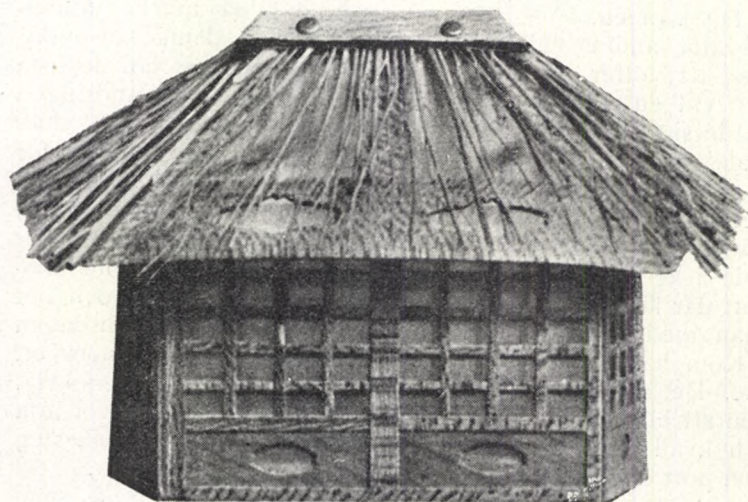

Lyx och lustighet i skyltfönstren.

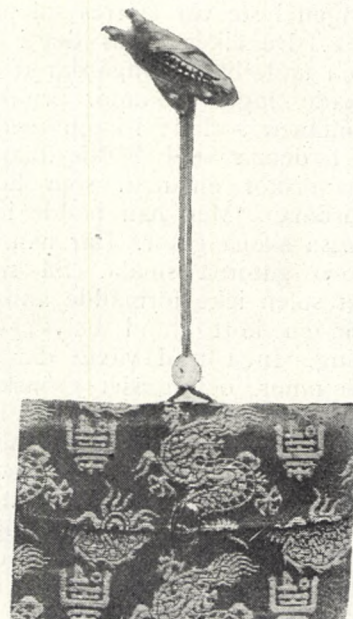
Vackra saker för hemmet, leksaker och andra nyheter i julklappsväg.

En bonbonniere, som ser ut och kan tjäna som en komisk docka, är en av de många jullustigheter, som N. K. bjuder på.

Detta japanska hus, av tunnt trä och blått siden, tjänar som skärm för en elektrisk lampa. Det finns i Japanska magasinet.

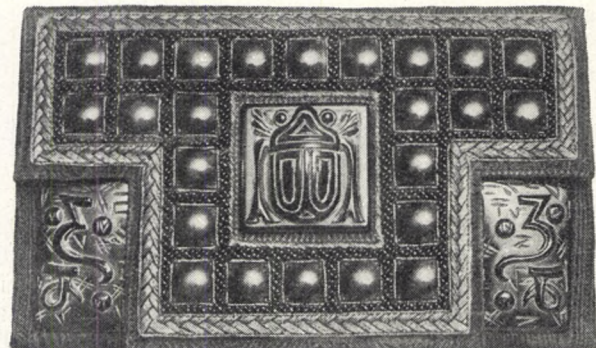
På Japanska magasinet finna vi en trevlig variation på temat väskan — en alltid välkommen julklapp. Den är i svart guldbrokad med originell knapp av ben.

Den nyaste av alla apor hänger nu på N. K. och har en komisk, mycket rörlig svans.

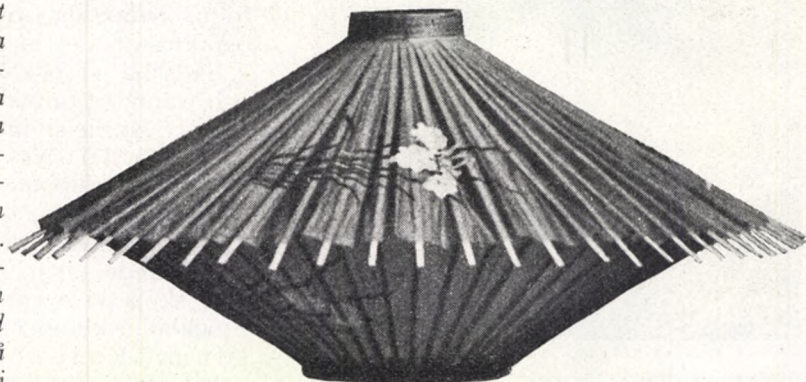
Den suggererande ugglan i grågrönt porslin får lysande gula ögon, då sladden sättes i kontakten. Ty den är en parfym-lampa, mycket trevlig i ett röktrum, där den rensar luften.

Bland de tusen och en väskorna för året äro många i skulpterad galalit. Så även denna eleganta modell från N. K. med den heliga skarabéen i mitten som motiv.

Till de konstnärligt värdefulla och gedigna julklapparna hör denna: en brännvinskanna i tenn, av skulptrisen Anna Petrus. Den säljes i Herman Bergmans Konstgjuteri och kostar c:a 150 kr. Bland dessa andra billigare saker får den som konstsak komma med därför att den är så lustig och originell i formen.

Från Körsbärsblommans land kommer detta aparta omhölje i grönt siden till en elektrisk lampa.

Den lilla näpna flygeln från N. K. är inte bara att titta på. Den gömmer en speldosa och blir nog en trevlig julklapp för dockskåpet.

Sorterade Napolitaines:

Palmersy, Mjöl, Grädd-Krokantchoklad i originalförpackningar à Kr 1:—.

F O T O G R A F I E T

EN JULHISTORIA. AV NATHANAEL CASSEN.

I DEN STORA STADEN FANNS DET många vackra gator. Byggnaderna voro sköna att se på. Och flera timmar om dagen lyste vår Herres sol på dessa sköna hus. Dessliques fanns det i den stora staden underbara trädgårdar där gräset grönskade, fagra blommor prunkade, och där fontänen sorlade i kapp med fågelsången.

I denna stad bodde bland alla andra människor en man som hette Kristoffer Jordman. Men han bodde icke vid en av dessa sköna gator. Där han hade sitt hem voro gatorna smala. Så smala voro de att solen icke förmådde annat än att bara för en kort stund belysa dess stenläggning. Inga träd växte där, ännu mindre blommor, och gräset grönskade icke där.

Kristoffer Jordman hade bott där länge, så länge att han vuxit samman med allt detta gråa och fuktiga kalla. Kom han ut i solskenet hade han svårt att se. Det stack i ögonen, så att han var tvungen att blinka. Men det var bara morgon och kväll Kristoffer Jordman gick utanför den port ovanpå vilken det stod att läsa:

Kristoffer Jordman
PANT-BANK.

En gång i tiden hade han egenhändigt målat denna nu så illa medfarna skylt. Men det var länge sedan, och då var Kri-

*En stämningfull berättelse om hur
midvinternön skyler allt — utom män-
niskans hjärta.*

stoffer Jordman icke en gammal man. Han var ung då, och, ack så mycket annorlunda än nu. Men som denna anspråklösa berättelse handlar allenast om de sista åren av Kristoffer Jordmans vandring i denna solomstrålade jämmerdal, så skall vi icke befatta oss med vad som var för länge sedan.

Det var anno nittonhundra och tolv som led mot sitt slut. Tunga moln lågo dag efter dag över staden, stormen snodde om knutarna, slamrade i gatlyktornas glas, och tjöt i gränderna. Men dagen före julaftonsdagen var himlen renfejrad, och som genom ett under stod termometern på tre graders kyla. Och när Kristoffer Jordman på slaget åtta öppnade de plåtbeslagna dörrarna och steg ut i gränden låg den bländande vit.

Morgonen kröp sakta fram. Så småningom ljusnade det. Den grå dagern, som mildrats av den vita snön, fick färg och blev blå. Men ännu var det skumt inne. Gasarmen stod utdragen över pulpeten, och lågan brann med ett stilla sjudande. Kristoffer Jordman stod med ena armbågen

stött mot pulpeten, och ögnade genom gårdagens arbete.

Medan han stod där, belyst av den sjudande gaslågan, hörde han att någon tog i dörren. Den gick upp, och en kvinna steg in. Det var en kvinna av obestämd ålder, och klädd såsom den fattige är klädd. Hennes blick som först var riktad mot golvet, vilket var slitet av många och trötta steg, höjdes och mötte Kristoffer Jordmans. Hon tog ett steg framåt lade ett paket på disken och började veckla upp papperet. Hennes knotiga händer, med de svällda ådrorna, darrade. Och med en nästan viskande röst sade hon:

— Sex, får jag sex?

Kristoffer Jordman tog klädesplagget, det var en kavaj, och började granska det med stor omsorg. Därpå sade han:

— Fyra!

Han uttalade detta ord med likgiltighet, men i kvinnans öron lät det som snärten från ett piskrapp.

— Fem, kan jag inte få fem?

— Fyra. Skall ni ha fyra eller inte?

Det var tyst en stund. Gaslågan sjöd, och ute i gränden hördes röster och en dragkärras slammer. Kvinnan sade sakta, nästan viskande:

— Jag får väl ta' det då. —

(Forts. sid. 1227.)

I D U N S K V I N N O K L U B B

EN KLUBB FÖR ALLA. — STARTAR DEN 9 JANUARI.

IDUNS KVINNOKLUBB, SOM IDUN härmed inbjuder till, skall säkert bli till glädje och gagn för många, många av våra läsare och vänner. Otaliga kvinnor i Stockholm, som ha någon plats eller gå genom någon läroanstalt, lida av sin ensamhet, av bristen på ett verkligt angenämt, givande umgänge med andra. Andra, som ha umgänge, sakna nog i alla fall att de icke få träffa likasinnade och icke få tillräckligt med andliga impulser. Visst finns det föreningar och klubbar redan nu i Stockholm, men de äro avsedda för vissa bestämda kretsar — ofta just sådana, som redan i förväg ha umgänge och tillfälle till intellektuella njutningar. Men Iduns Kvinnoklubb skulle bli en hemvist just för dem som behöva den. I denna klubb skola medlemmarna få tillfälle att göra bekanskap och ha en angenäm sällskaplig samvaro, och de skola där ständigt sättas i kontakt med sådana tidens frågor, som tala direkt till dem.

Sammankomsterna i klubben skola äga rum var fjortonde dag. I regel inledes sammankomsten med ett kort kåserande föredrag i någon verkligt intressant och tankeväckande fråga, som efter föredraget också skall bli föremål för diskussion. På så vis blir klubben även ett fortsättande av den »Damernas diskussionsklubb» i våra spalter, som redan vunnit så många vänner.

Vi ha redan för klubben försäkrat oss om bistånd av en rad av våra bästa kvinnliga författare och talare. Säsongen inledes

den 9 januari på ett lysande sätt, i det vid denna första sammankomst fru Marika Stjernstedt kommer att hålla det lilla kåserande föredraget. Ämnet blir »Den unga flickans, framför allt den självförsörjandes, ställning i nutidslivet», och man kan vara säker om att Ullabellas författarinna kommer att säga många kloka och intressanta saker om det ämne, som

Fru Marika Stjernstedt, som inleder Iduns Kvinnoklubbs möten med att tala om den unga flickan nu för tiden. (Foto Jensen.)

intresserar väl varenda kvinna nu för tiden. För senare sammankomster har medverkan lovats oss av bl. a. dr Lydia Wahlström, dr Alma Söderhjelm, fru Anna Lenah Elgström, fru Frida Stéenhoff och fröken Fia Öhman.

Till första sammankomsten äro alla våra kvinnliga läsare och vänner välkomna. Sammankomsten blir kl. 1/2 8 e. m. onsdagen den 9 januari i Konstnärsklubbens sal, Smålandsgatan 7. Efter föredraget och diskussionen följer samkväm. Till slut en liten erinran: ingen behöver draga sig för att komma ensam till klubben. Särskilda värdinnor skola taga alla om hand och förmedla bekanskapen mellan medlemmarna.

Vi se gärna, att de som tänka gå in i klubben och vilja infinna sig till första sammankomsten, redan nu anmäla sig hos Iduns redaktion, så att vi i god tid kunna beräkna antalet medlemmar.

Så vilja vi också uppmana våra läsare och vänner utanför Stockholm att var på sin ort, varhelst intresse för saken finnes, bilda en Iduns Kvinnoklubb efter Stockholmsklubbens föredöme. Tillskriv Iduns Redaktion, och vi skola gärna lämna råd och vägledning för sådana planer realiserande. Till de klubbar, som så önska, skola vi eventuellt utsända referat av Stockholmsklubbens föredrag. Om flera Iduns Kvinnoklubbar bildas, kan också ett givande utbyte åstadkommas mellan dessa av diskussionsämnen och erfarenhetsrön.

PÄLSVÄRK BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAT
HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB • GÖTEBORG

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

E F T E R R I D Å F A L L E T

FÖR IDUN AV PRINS WILHELM.

KNAPPT HADE KNUT KRAFT BÖR-
jat predika sin ljusblå idealism från Sven-
ska Teaterns tiljor förrän han efterträddes
av en mera nationell figur: Gösta Berling.

Det är onödigt att spilla många ord
på denna Sandbergiska dramatisering av
Selma Lagerlöfs mästerverk. Den, som
inte läst boken, förstår ej pjäsen och den,
som läst den, blir bara besviken. Ty det
är blott en rad lösligt sammanfogade epi-
soder, som rullas upp, där huvudpersonen
ensam utgör enda föreningslänk, men där
författarinnans egen fantasi och gestaltande
ordkonst saknas. Och ändå — hur para-
doxalt det än låter — ha just för många av
hennes satsvändningar och ord bibehållits.
De klinga som musik vid läsning men
skorra från scenen, de äga sagans flykt
och äventyrets glans när de lysa oss till
mötes ur bokens rader men bli så lätt till
enbart retorik när de ljuda från en skå-
despelares läppar. Selma Lagerlöfs Gösta
Berling kan aldrig bli
scenens. Den måste
helt omstöpas, brutalt
stympas — och då
blir den ej längre det
epos, som en hel na-
tion lärt sig älska och
uppskatta. Ekebyka-
valjeren skall förnim-
mas med fantasin och
känslan. När han för-
kroppsligar, slocknar
sagans gloria kring
hans huvud.

Emellertid saknar
den sceniska framställ-
ningen visst intres-
se. Man får en rad
vackra tablåer till livs,
där god regi och ut-
sökt uppsättning —
särskilt interiörernas
— ändå ge en accepta-
bel bild av kavaljerer-
nas glada liv i den tid
dansen gick genom
Ekeby salar och den

sköna Marianne Sinclair förgäves klap-
pade på föräldrahemmets dörr i vinternat-
ten. Där finns både romantik och stäm-
ning, gråtmild lycka och hetsig vrede.
Men det hela har blivit för utdraget och
de många oundvikliga ridåfallen splittra
helt sintrycket.

Intresset knyter sig huvudsakligen kring
de båda monumentala huvudpersonerna,
Gösta Berling och Majorskan. Gösta Ek-
mans kavaljer är blond och nordisk, vek
och drömmande, lyriskt betonad och äg-
nad att sätta lättantändliga hjärtan i brand.
Av den försupne prästen och dennes dub-
belnatur på gott och ont får man ej myc-
ket. Dessutom verkar hela gestalten för
ungdomlig. Något kavatare och myndigare
hade man väl tänkt sig fru Brunius' ma-
jorska liksom också att den stränga här-
skarinnan på Ekeby skulle framställts mer
ödesmärkt. Särskilt i de senare tablåerna
föreföll det som om hjärtat inte alltid varit
fullt av de vackra ord, som munnen talade
Ur den långa rollistan minns man för

övrigt John Brunius' Sintram — en ut-
märkt genomförd karaktärsstudie — och
Hugo Björnes Kristian Berg. Vidare Re-
née Björnings Marianne Sinclair och Inga
Tidblads Elisabeth Dohna.

Premiärpublken applåderade livligt Cösta
Ekmans — nej, Berlings — saga och näs-
dukarna kommo i livlig verksamhet vid den
tragiska slutscenen. Stockholmarna ha fått
sitt julprogram.

*

När Sveriges kronprinsessa första gången
stiftade bekantskap med vår talscen, var
det, som sig bör, Dramatiska Teatern som
fick visa vad inhemsk skådespelarkonst för-
mår. Och en lycklig tillfällighet gjorde,
att det var två alster av hennes eget hem-
lands diktning, som framfördes i svensk
tolkning. Ultramodärn nobelpristagardra-
matik räckte handen till gammal precios
1700-talskomedi, William Buttler Yeats ir-
ländska nationalspel blev ingress åt Oliver

Yeats lilla enaktare, Cathleen Ni Hou-
lihan, är en prosadikt, som spelar i tiden
för fransmännens misslyckade landstigning
på Irland 1798, då de kommo för att
hjälpa revolutionärerna i deras frihetskamp
mot England. Men detta är endast bak-
grunden. Pjäsen handlar om mannen, som
överger hem och brud för att deltaga i
befrielseverket — om kärleken till foster-
landet, som blir starkare än kärleken till
individ. Michael Gillane har just åter-
vänt till sina föräldrar med den trolovades
hemgift. Man rustar till bröllop och fa-
dern räknar slantarna. Då träder över trö-
skeln en hemlighetsfull kvinna, »Den fattiga
gamla», som i förtäckta ordalag talar om
män, som älskat henne så att de gått
i döden för sin kärlek och om främlingar,
som skövlat hennes gröna fält. Hon
sjunger sitt hemlands gamla visor och hon
säger, att folket kallar henne Cathleen,
Houlihans dotter. Hon är i själva verket

symbolen för Irland
själv med dess frihets-
längtan och rika sa-
goskatt. Hon för-
häxar den unge Mi-
chael till den grad att
när ropen ljuda vid
fransmännens an-
komst, glömmer han
sin utvalda brud och
skyndar med traktens
hänförda ungdom att
möta befriarne. Men
»Den fattiga gamla»
har försvunnit. När
fadern i slutreplikerna
frågar sin andre son
om han sett någon
gammal gumma gå
utför backen, får han
till svar: Nej, men
jag såg en ung flicka,
och hon hade en
drottningens gång.

Stycket är bevis på
hur god regi kan ge
dramatiskt liv även åt

en symbolisk prosadikt. Handlingen är tunn
men får ändå en förvånande relief genom
det i början starkt dämpade spelet, vilket
först mot slutscenen stegras till crescendo.

Ivar Nilsson och Julia Håkansson voro
ett trovärdigt småbrukarpar och Uno Hen-
ning spelade sin Michael utan stora gester.
Som Cathleen gav Signe Kolthoff en god,
fast väl ungdomlig bild av den kringstry-
kande gamla, som tigger alla om hjälp för
att frälsa sitt land. Rollen är svår; där
får ej talas vardagsspråk och ej heller de-
klameras. Skådespelerskan gick en medel-
väg och sjöng dessutom sina sånger med
känsla och uttryck.

Från sin loge tog författaren emot pu-
blikens entusiastiska applåder. Och så gick
ridån upp för »Värdshuset Råbocken».

Tredje aktens sluttablå i Gösta Berlings saga. Sittande i mitten fru Brunius som majorskan.
Längst t. v. Inga Tidblad som Elisabeth Dohna, och t. h. om henne Gösta Ekman, som ut-
för huvudrollen. (Almberg & Preinitz.)

Goldsmiths klassiska samhällssatir. Natur-
ligtvis hade en festklädd publik mött opp,
och naturligtvis blev intresset delat mellan
scen och salong. Ty alla ville fånga en
skymt av henne, som redan efter en vecka
lett sig in i stockholmarnas hjärtan och
så snabbt som kanske ingen furstinna förut
lagt en hel stad för sina fötter. När dess-
utom nobelpristagaren Yeats inramad av
representanter för Svenska akademien, tagit
plats i logen mitt emot, fanns riklig anled-
ning att både titta och skela. Ty att fånga
bägge dessa brännpunkter i samma ögon-
kast var ju omöjligt.

Bliv medlem i
Iduns kvinnoklubb!

Crews!

Vid **Kraftnedsättning efter sjukdom** är järnmedicinen Idozan det bäst
stärkande och aptitgivande medel.
Intages lätt av såväl barn som äldre. Snabb och överraskande verkan. Genom Idozans 5-dubbla
järnhalt jämfört med andra dyl. prep. är detta preparat avsevärt billigare än andra järnlösningar.
Rådfråga läkare. Fås på alla apotek. Nedsatt pris Kr. 3 50.

IDOZAN
FÖRNÄMSTA JÄRNMEDICIN

Min jultidning sådan jag vill ha den.

En jul utan jultidning är otänkbar och Iduns läsare ha ju redan fått ett julnummer som mötts med de amplaste lovord i pressen. En jultidning bör naturligtvis innehålla skildringar om och från julen, fastän somliga ibland alldeles glömma bort det. Författaren Mari Mihi och doktorinnan Greta Holmgren även kallad Sago-Greta ge här i en spirituellt översikt av gammal och ny tid receptet på hur en jultidning skulle se ut ifall de finge åtaga sig dess utformning.

MAN TORDE NOG KUNNA SÄGA om julen som prästen sade om den förlojade sonen.

Nå, vad sade han då?

— Jo, det är en rik text, sa' han.

Men även de djupaste brunnar sina av för mycket ösande. Och även den rikaste text blir slutligen skärskådad och utlagd från så många synpunkter, att möjligheten att finna något nytt är mera vansklig.

Dock, julen själv är ju ständigt ny. Och betingelserna för dess firande leva med en friskhet och en glans, för vilka återuppreparandet inte innebär någon avmattning. Granen, klapparna, rimmen, lackoset, middagen i köket, lutfisken, gröten, smörbakelserna, den sömngivande mumman, den svarta morgonen med ljus i varje fönster, bjällerklängen genom snön, eller vagnshjulens trummande på hårdfrusna vägar, fram till »var hälsad sköna morgonstund» — allt det där tillhör högtidens ritual. Och i den ingå också jultidningarna.

Kanhända läser man dem inte alltför noggrannt. Men deras frånvaro på bordet med russin och mandel och nötter vore orimlig. De äro lika givna som amen i kyrkan, som bönan i gröten, som kärven åt sparvarna.

Det förefaller emellertid som om jultidningarnas innehåll alltmera löstes från sambandet med den fest, vars andas barn de borde vara. Och vem kan undra på detta? Julberättelserna böra få sin utformning under hoppet om möjlighet av frid på jorden, böra avse att skänka människorna en god vilja. Och det börjar verkligen bli på tiden.

Vilken stormakt till det goda har sålunda ej Dickens A Christmas carol varit! Det vore ovärderligt att veta i vilken omfattning denna skildring påverkat vad man kunde kalla den inre missionen. Huru mycken självskhet den tinnat upp, huru många trasvargar den klätt, huru många skor den bottnat!

Men friden på jorden har kommit bort, och människornas goda vilja har visst gett sig i väg för att leta upp den. —

Den inre bristen på tro motsvaras av en yttre oro, en snabbhet i förflyttningen, som huvudsakligen tyckes vara sitt eget ändamål. Atlantångare jaga varandra över världshaven för att vinna några minuters

»bättre» tid. Tävlade cykelryttare trampa månghundramilsbanor — ingen människa vet varför. Aeroplanen erövra luften i avsikt att, då tiden är mogen, kunna förgöra miljonstäder i en handvändning. — Så ha luft, vatten och jord blivit en enda stor karusell. Den sista korsning man tyckes med framgång bedriva, är den mellan järnvägståg och automobil.

Låt oss, uppriktigt sagt, ge dem alla som både flyger och far. — —

Huru skulle nu julberättelsen med sina skära kinder och sin svala frid finna sin väg genom detta meningslösa jäktande! Där blir den inte dikt, utan lögn. Blir husvill och flyr tillbaka till skogarna.

Kanhända söker den sig fram genom den djupa, oskottade allén upp till byggningen med det brutna taket. Men på gårdsplanen blir den stående, stum och frusen och undrande. Ty porten är bommad och ljusen äro släckta och hemfolket borta och komma aldrig tillbaka.

Den mylla, varuti det mest karaktäristiska, mest frivuxna på samma gång som mest traditionsbundna, det mest gestaltfyllda och mest egensinniga — ordet taget i sin första betydelse — vuxit fram, den mylla varur så många av de vackraste julrosorna sugit sitt liv, de svenska herregårdarnas, hotas att begravas under det lavafält, som heter Den tredje internationalen.

*

Förutsättningarna äro sålunda litet betänkliga. Men ändå, skulle man inte kunna åstadkomma en jultidning, en enda jultidning, olik varje annan och bättre än varje annan?

Låt mig besvara detta med en ny fråga?

Hur skulle det vara med en återblick? — Med en generalmönstring av alla berättelser och all poesi, som blivit till under de sista hundra jularna. Sätt några personer att leta ut det bästa i den vägen som den svenska och den finländska — kanske t. o. m. de stora kulturspråkens — litteratur fått fram. Välj sedan ut av detta myckna, av detta alltför myckna, tio eller tolv berättelser samt fyra eller fem poem.

Låt forna tiders jular tala än en gång. Låt den ringa in en smula av den fröjd och den frid, som i alla fall en gång trivdes bland människorna innan detta för-

skräckliga framåtskridande, vars maximalhastighet längesedan är överskriden, tagit kol på all kultur, utom den rent mekaniska, och gjort vår värld så grym och så grå och så grinig!

MARI MIHI.

*

Jag skulle helst inte vilja ha någon jultidning, jag skulle bara vilja tänka tillbaka på min barndom och min Barndoms Paradis Hessle i Uppland. Gården på kullen vid Mälaren där ljusen glimtade ur fönsterna på långt håll utåt slätten. Snön låg som ett vitt täcke i det oändliga och kyrktornen sträckte sina spetsar mot himlen. Klockor och bjällror pinglade och det var långt, långt till staden.

På gården gick allt i de gamla spåren. Det brann talgljus — hemstöpta talgljus i stakarna och kronorna och i köket lektes och sjöngs gamla lekar om kvällarna. Väggarne voro överallt besatta med porträtt som leende såg ned på oss och de blankpolerade möblerna stodo som fastvuxna på samma plats år från år. Klockor tickade i varje rum och i alla fönster stodo frodiga växter med färgrika blommor.

Det doftade lavendel och torkade rosenblad från det väldiga linneskåpet i salen och tjära och olja från verkstaden. Och från den röda flygelbyggnaden kom doften av hela äppelkammarens förråd och vävkammarens lin och ull. Bagarstugans nygräddade bullar retade aptiten långt väg och den nykokta julskinkan lockade till bords.

En jultidning måste för att glädja mig tala om gamla tider och helst om just min barndoms Hessle, det finns intet bättre i världen än en liten herrgård i Uppland — en avsides gård där allt går i de gamla hjulspåren och där ingen går i vägen för den andre utan har sitt att sköta.

Detta lugn där långt borta — långt borta — det som varit och ej mer finns detta som är omöjligt att mer finna åter — det är det jag ville ha i min jultidning.

En enda rad — en enda bild som kunde ge mig detta minne åter — och jag skulle somna lycklig julaftons kväll och känna frid i mitt hjärta.

GRETA HOLMGREN.

JULKLAPPEN

som alla husmödrar önska sig är en gedigen kokbok

Kr. 8:—

Oumbärlig för alla svenska hem

Kr. 8:—

Välj därför
IDUNS KOKBOK

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

Vill mannen helst ha en lyxhustru?

En insändare, som tecknar sig "Vän av Rättvisa", skriver:

Ett apropå till "Självuppföringens gräns" och en aktuell förskingningshistoria. — Hur kommer det sig att mannen ringaktar för att inte säga föraktar en sparsam hustru? D. v. s. i praktiken och om hustrun är hans egen. Är det inte oftast så, där ekonomien är dålig och barnen många, att hela arbetsbördan plus mannens ringaktning lägges på hustrun? Han själv, "Familjeförsörjaren", flyr hemmet, dränker sina bekymmer i glaset eller i bästa fall sig själv i en å. Om han däremot blivit begåvad med en lyxhustru, gör han allt i världen för henne, sliter ut sig med extra arbete till långt in på nätterna samt slutligen förskingrar — i stället för att ge henne det kok stryk, hon utan tvivel vore mest i behov av.

Det ligger visst verkligen något i det insändaren säger. Man ser då och då i livet — och i ärliga manliga författares arbeten, som kunna anses spegla livet — att en självisk, njutningslysten, slösaktig och lyxhungrig kvinna liksom tycks direkt egga sin mans ridderlighet: han gör allt för henne, blundar för hennes fel, är en mer öm och hänsynsfull make än många andra. Det mest typiska exemplet har man i Wells' "Gift folk", där hustrun just är en typ av det skildrade slaget och där den begåvade, ädle mannen uppoffrar sig för henne i fulländad ridderlighet. Vad säga våra läsarinor? Verka kvinnans ytlighet, själviskhet och lyxbegär eggande på mannens ridderlighet? Vill mannen ha en lyxhustru?

Var går självuppföringens gräns?

Här några inlägg, som tala om den erfarenhet av livet, vilken icke målar bara i svart och vitt. Inläggets antal vittnar f. ö. om att det problem, som antydde, har giltighet i många, många kvinnors liv. I ett följande nummer skola vi återge fler.

Majken Mörks inlägg talar om den litet skeptiska blick på livet, som söker sig bortom livet:

Självuppföringens gräns — ack — ingen har sett den gränsen! Den är så lite materiell och för människors själar så högt över det onda som tillfogas den att den når fram till ljusets och evighetens rike. —

Men tro dock ej att alla familjemödrar bära eller förtjäna martyrglorian, nej långt ifrån, det

Den första svenska skulpturen av kronprinsessan är denna byst, utförd av skulptören Knut Jern.

På Herman Bergmans Konstgjuteri har framställt denna tilltalande medaljong över det nyförädlade fursteparet. Ett exemplar är överlämnat till kronprinsen och hans gemål; för övrigt är medaljongen tillgänglig i handeln.

gives massor av själviska kvinnor som äro plågsamma mot män och barn. Liksom det finnes många präktiga äkta män som oklanderligt bära sin andel av plikter mot familjen. Då Ni hunnit uppleva ytterligare 25 år hoppas jag för Er skull att Ni även fått se ljusare sidor av tillvaron. Oblandad "lycka" finnes dock ej vare sig i eller utom ett äktenskap! Lyckans blåa blomma växer i sagans land och vi leva i verklighetens av krav uppfyllda värld. Ju fortare vi inse att vår egen trevnad och bekvämlighet icke är det mest eftersträfvansvärda, ju bättre för oss själva och andra. I alla äktenskap, även av den typ där ansvar och plikter äro jämnt fördelade, få båda parterna offra en stor del av vad de som ogifta ansågo nödvändigt för sitt nöje och trevnad.

Hur Er far än är, måste väl även han ha' det tungt och svårt, att vara "föraktad" av sina egna barn som Ni säger. Förakt är ett hämskt ord och sällan berättigat. Ingen är helt ond liksom ingen är helt god. Det var bara i de gamla romanerna som människorna uppdelades i bovar och änglar. Livet är mer komplicerat än så.

Signal Berm ger en hel livslära in nuce:

När någon frågar, var självuppföringens gräns går, är det nära till hands att förstå, att hon eller han för sin del nått denna gräns. Den gränsen är individuell och kan ej uppdragas för envar en gång för alla. Det, som av den ena kallas plikt uppfattas av en annan som ett offer. Så länge kärleken i ett äktenskap är en bärande kraft, bli alla självuppföringar ljuvliga för både den som giver och den, som tager emot, men sedan denna viktiga faktor för lyckan försvunnit eller ännu värre om den aldrig funnits, kallas gärna allt med sitt rätta namn.

Innan erfarenheterna i äktenskapet pressat fram den förtvivlade frågan, förefaller det, som om den frågande t. o. m. överskridit gränsen och bör tänka på återtag.

Men det är just återtag, som är bittert för de parter, som beröras av det, mannen, hustrun och barnen. Om barnen ännu äro små, är det nästan ansvarslost att ge sig på skilsmässa och riskera barnens fostran i ett hem, men om barnen kunna reda sig och deras vilja är något att räkna med och de önska det, är väl detta enda utvägen. Ty i ett äktenskap, som urspåret så, att varje plikt kännes som en självuppföring av endera eller båda parterna, är det måhända hjärtlost att fortsätta samlivet, som i alla fall ej längre bereder någon förmån eller lycka.

Alltid återstår dock att själv och ensam bestämma, var självuppföringens gräns går. Främst måste man skydda barnens rätt, sedan försöka utgrunda, vems felet är, och allra sist, då roten till det onda blivit klar ur alla synpunkter, operera bort densamma ur sitt liv, om man icke kan resignera och flytta fram självuppföringens gräns i det oändliga. Däri ligger kvinnans kanske största överlägsenhet.

MADONNAN. EN JULMINIATYR AV OSKAR BUSCH

Oskar Busch.

JULEN LIGGER över jorden, sakta snöar det från mulen himmel, och det vita faller, flammor över fälten, mellan skogens träd, över hus emellan granar. Och legender öppna sina dörrar, ty därinom ljusen brinna inför modern med sin son på armen.

Julen ligger över Norden, långsamt tänds nu sol i vinterns riken, sol som lyser

öster ifrån. Ifrån soluppgångens länder hennes väg går över bergen, över dalar, breda floder, palmerna med nervikt krona, över

När kyrkoherde Oskar Busch i Spånga för någon tid sedan vid över 50 års ålder debuterade som författare, väckte strax hans säregna konst med dess artistiskt behagfulla stil och dess förfinade religiositet uppmärksamhet även hos stränga yrkeskritiker. Efter debutboken har Oskar Busch utgett ännu ett par små böcker, lika originella som den första. Den lilla fina skiss, som förf. här skrivit för Idun, ger ett utmärkt prov på hans konst.

haven, över fält och mörkgrön skog, hus emellan tunga granar.

Modern med sin son på armen väl man

kände, var hon lyste, väl man kände helgen, helgden, makten, som ej känner skillnad, där den lyser med sin låga.

Östersol och Österns jungfru, gående att väcka livet, med sitt eget liv inom sig, vilket sover första sömnen, giva livets första värme, förstlingsgåvan, och där bakom brinna ljus ur evigheten.

Julen ligger över jorden. Ut i vagnen, som vill låta trötta fötter finna vila, stiger modern upp i kvällen, sveper schalen om den lille, märker ingen utom honom. Men när grannen lätt sig flyttar, ser en annan uti vimlet, mänskovicimlet, arbetskvällen, uti dystra kalla kvällen, ser i henne med den lille, ser det flamma, ser det lysa, ser en jungfru uppenbaras, och ser himlen rämna, ljusna och hör sång ur evigheten.

OSKAR BUSCH.

Ett värdefullt bruk

är att dagligen intaga en av Spieckers **Sanokapslar**. Återupprätta på kort tid nervsystemet, undanröja trötthet, missmod och sömnlöshet, alstra energi, levnadsmod och spänstighet! Finnes å alla apotek och i kemikalieaffärer i askar à kr. 2.25 och 4.25.

HIMMELSBREVET. JULSAGA AV SOPHIE REINHEIMER. FRÅN TYSKAN AV ELLEN RYDELIUS.

DET VAR EN GÅNG STRAX FÖRE jul.

Kristusbarnet uppe i himmelen hade återigen alldeles förskräckligt mycket att göra, ty det låg redan ett helt berg med önskelistor, som människorna nere på jorden hade skrivit, och med varje himmelspost ankommo ännu flera nya.

Den gamle Petrus, som stod vid himmelens port, brummade väldigt varje gång och ville inte mer släppa in flera i himlen. Nyss hade det åter kommit en ny sändning. Suckande togo änglarna upp alla stora och små brev och släpade in dem i den stora himmelssalen.

Mitt i den stora himmelssalen stod Kristusbarnet. Det hade på sig en lång himmelsblå dräkt och på huvudet bar det en liten krona av små gröna grankvistar, men över pannan glänste en stor gyllene stjärna.

Runt omkring på vita molnbänkar sutto många hundra små änglar, som skrevo ivrigt i stora böcker. Allt vad Kristusbarnet ville ge människorna nere på jorden till julklapp och allt som därför skulle göras och uträttas, det skrevo änglarna upp i sina böcker.

När nu de andra änglarna kommo med de många, många nya breven, så blevo de skrivande änglarna mycket förskräckta. Förargade kastade de bort sina guldpennor och ropade: »Nej, detta är då för starkt!» Och Kristusbarnet satte sig alldeles uttröttat på en molnbänk, stödde huvudet i handen och sade: »Ack, jag ser nog att jag inte hinner med det, även om ni hjälpa mig aldrig så mycket, mina snälla änglar. Jul-tomten har också redan tillräckligt att göra. Vet ni då ingen, som kan hjälpa oss?»

»Nja», sade en liten ängel, »det var en tråkig historia! Jag kanske nog vet någon, men...»

»Nå, vem då?» ropade alla på en gång.

»Nja», började den lilla ängeln åter, »det skall jag säga er. Jag tänkte på de många, många barnen, som bo där nere på jorden. De springa hela dagen omkring och leka — man kan ju tydligt se dem häruppifrån himlen. När de ha så mycket tid, varför kunna de då inte hjälpa oss en smula med vårt myckna arbete?»

»Hm», sade änglarna runt omkring i kretsen och sågo på Kristusbarnet, för att få veta vad Kristusbarnet menade om detta förslag.

Och se — Kristusbarnet såg genast helt belåtet ut. Det steg upp från sin molnbänk, gick fram till den lilla ängeln, strök honom över det gyllene, lockiga håret och sade: »Jag tackar dig, min kära ängel, du har alldeles rätt, barnen skola hjälpa oss. Vi skola be dem riktigt vackert.»

»Ja — men hur?» Hur skulle Kristusbarnet säga det till barnen? Att flyga ur hus i hus var omöjligt, det fanns ingen tid till det. Och skriva? Ack, så många brev-papper fanns det ju inte i himlen.

»Nu har jag det, nu har jag det!» hördes det plötsligt från en liten ängel.

»Nå?»

»Var och en av oss änglar rycker en fjäder ur sina vingar, och på den skriva vi vår bön.»

När de sista stygnen sys. "Vad mamma skall bli överraskad julafton!" (Foto Jensen.)

Sagt och gjort. Raskt grepo alla änglar samtidigt efter sina vackra vita vingar, och var och en ryckte varsamt ut en liten fjäder. På den skrevo de nu med guldbläck:

»Kära barn!»

Kristusbarnet har så förskräckligt mycket att göra nu till julen och ber er vara snälla och hjälpa honom en smula.

Med många hälsningar.

Änglarna.»

Och nu öppnades den stora molndörren, och alla fjäderbrevens kastades på en gång ned på jorden.

En fixeringsbild.

Här är gumman och hennes tupp. Men var är hennes katt? En bok i present tilldelas de tre först öppnade rätta lösningarna. Svar märkt Fixeringsbild inom en vecka efter numrets datum.

»Det snöar, det snöar!» ropade människorna därnere, och ur alla dörrar och portar kommo barnen utspringande för att uppfånga de första snöflingorna.

Men de gjorde stora ögon, då de märkte, att det som kom ned däruppifrån inte alls var snöflingor, utan idel vita fjädrar, fullskrivna med guldbläck.

Och när barnen nu först läste Kristusbarnets bön och märkte, att alltsammans var brev, som änglarna själva skrivit till dem, ja, då kunde de icke förvåna och glädja sig nog. De hämtade alla sina lek-kamrater, och var och en sökte att infånga ett himmelsbrev, och därmed sprungo de sedan till mor eller far eller mormor och visade dem brevet.

»Tänk», sade dessa, »de här fjädrarna ha nog änglarna ryckt ur sina vingar. Staccars Kristusbarnet, som har så mycket att göra. Ja, då måste ni hjälpa duktigt till.»

Nu vill ni väl veta, hur barnen hjälpte Kristusbarnet? Nå, hör då på.

På kvällen, när det blev mörkt, kom Kristusbarnet sakta nerflygande från himlen, flög genom gator och gränder och såg in genom alla fönsterrutor, där det var ljus.

Se — där sutto vid bordet två barn, en flicka och en gosse, den lilla flickan stickade på en röd strumpa, och hennes bror klistrade med stor möda ihop en trasig sagobok. Men framför dem på bordet lågo två skimrande, vita fjädrar — det var änglabreven. De gyllene bokstäverna glänste och glittrade i lampskenet, och när barnen voro trötta av arbetet, så sträckte de hastigt ut handen efter sina himmelsbrev, tittade på dem och skratade, och sedan gick det strax mycket bättre igen.

Men Kristusbarnet utanför fönstret glädde sig mycket. »Tänk, de vackra röda strumporna äro säkert för den lille tidningspojken därnere på gatan, han har ju önskat sig nya, därför att han slitit ut de gamla och nu måste gå barfota. Och sagoboken skall han säkert också få i present. Tusen tack, kära barn, att ni hjälper mig så bra.»

»Men nu vill jag också se vad barnen göra ute på landet», tänkte Kristusbarnet.

Och så flög Kristusbarnet ur staden, först över åkrar, sedan över en mörk gran-skog och fram till en liten by. Det fanns bara några få små stugor där och mellan dem brunno bara några få lyktor.

Kristusbarnet flög fram genom den tysta bygatan. Då nämnde någon Kristusbarnets namn, det såg sig om, och i ett litet lågt hus bakom ett litet fönster fick det se en gosse, som hade knäppt händerna och bad.

Sakta flög Kristusbarnet närmare. Gossen kunde naturligtvis icke se Kristusbarnet, men han bad vidare.

»Ack, kära snälla Kristusbarnet, hjälp mig, så att jag kan lära mig läsa. Jag har fått ditt brev och jag skulle också gärna hjälpa dig, och mormor önskar alltid att jag skall lära mig läsa bra så att jag kan läsa berättelser för henne, men det är ju så svårt att läsa. Ack snälla, goda Kristusbarn, hjälp mig!»

(Forts. sid. 1229.)

BECKERS

Färgglådor Barnens julklapp

IDUN S PORTRÄTTGALLERI

MATHILDA HEIJL.
Stockholm. Änka efter artillerikapten och telegrafdirektör Robert Heijl.
85 år den 17 dec.

ANNA AHLBERG.
F. Kuylenstierna. Luttra, Falköping. Änka efter godsägaren Per Ahlberg.
80 år den 16 dec.

MARIE von HAUSWOLFF.
F. Berg, Båstad. Änka efter postmästare Conrad von Hauswolff.
75 år den 17 dec.

JULIA BECK.
Fröken, Målarinna. Vauresson vid Paris.
70 år den 23 dec.

MALWINA BRAKENHIELM.
F. Runsten, Rävlanda. Känd författarinna. F. sånglärarinna.
70 år den 25 dec.

ELLEN THOTT.
F. grev. Wachtmeister. Stockholm. Änka efter översten, friherre A. W. Thott.
70 år den 25 dec.

ALMA ROTHÉN.
Fru, Degerfors. Maka till kyrkoherde A. J. Rothén.
65 år den 18 dec.

SIGRID LINDBERG.
Maka till biskop Ludv. Lindberg, Värjö.
60 år den 21 dec.

ELLEN QUENSEL.
Fröken, Limhamn. Led. av Fattigvårdsstyr. i Malmö, m. m. Dotter till överstelöjtn. V. A. Quensel.
60 år den 23 dec.

GERDA FALKENBERG.
F. Kjellgren, Stockholm. Maka till majoren, friherre Carl Falkenberg.
50 år den 23 dec.

LIA NORÉE.
Fru, F. Landberg. Stockholm. Skådespelerska.
40 år den 26 dec.

A. BOGENHOLM-SLOANE
Svensk-amerikanska, gift med en amerikanare. Vistas f. n. i Sverige för studier av hemliv och hemkultur.

EMMA AHLSTRÖM †.
Fru, Göteborg. Änka efter fabrikör P. J. Ahlström, Skara.
* 1849, † den 29 nov.

ANNA MEURLING †.
Fröken, Stockholm. Dotter till hovrättskommisarien A. Meurling.
* 1850, † den 30 nov.

MATILDA SVENSSON †.
Fru, Kristinehamn. Stiftarinna av barnhemmet där. Maka till handlanden K. L. Svensson.
* 1857, † den 25 nov.

ELNA WALDÉN †.
F. Olsson, Ystad. Maka till f. folkskolläraren Nils Waldén.
* 1858, † den 30 nov.

KATA DALSTRÖM †.
Fru, Stockholm. En av den svenska arbetarrörelsens mest kända personligheter.
* 1858, † den 11 dec.

ELSA HIRSCHLAFF †.
F. Hansson, Hälsingborg. Änka efter direktör Herman Hirschlaff, som avled två dagar före maken.
* 1864, † den 5 dec.

ESTER LOKRANTZ †.
Fröken, Sofia-syster. Dotter till fabrikör K. Lokrantz, Halmstad.
* 1892, † den 3 dec.

OLGA LINDEBORG †.
Fröken, Västerås. Kassör-ska vid Västmanlands Läns Tidning.
† den 6 dec.

DEN JULETID NU KOMMER...

Här ovan: "God jul!" En söt liten julpepparkaksflicka från Skansens julmarknad. (Pressfoto).

T. höger: Julebocken är ett trevligt julfrämmande, som dock endast sällan uppenbarar sig i nutidens hem. Dessa småttingar på Skansens julmarknad få emellertid som synes göra bockens angenäma bekantskap, där han står på Jöddes sten. (Pressfoto.)

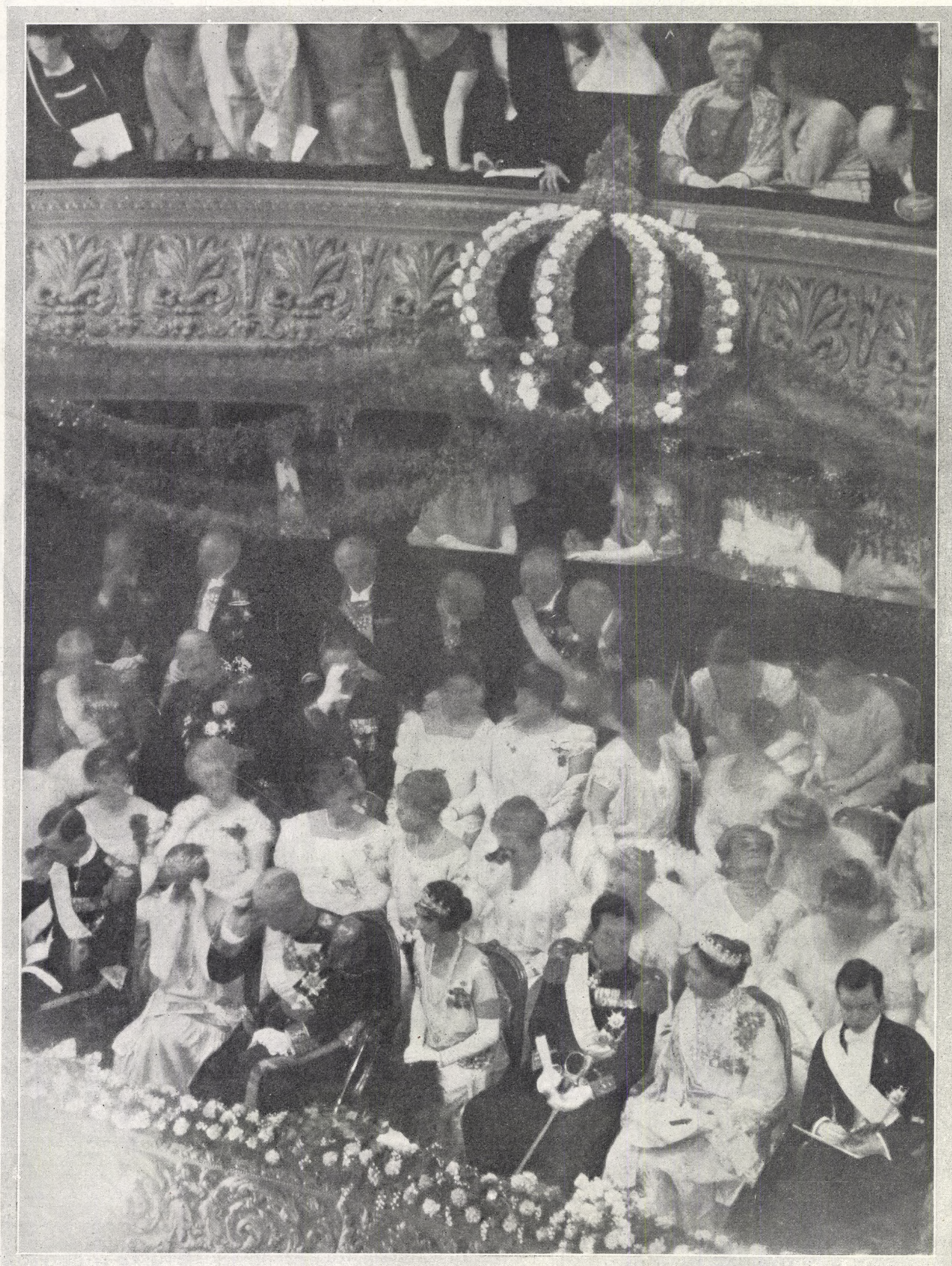

Den tvåtusenåriga herdeidyllen från Judéens land. Fotografiet har tagits helt nyligen och sänts Idun. Sceneri och naturomgivning torde på det hela taget vara desamma som vid jultiden för 1923 år sedan.

Den genom Idun åstadkomna hyllningsadressen från svenska kvinnor till kronprinsessan överlämnades dagen efter hennes ankomst till Stockholm av en deputation, som med mycken vänlighet mottogs av kronprinsparet på Slottet. Här synes deputationen, fotograferad utanför Slottet. Fr. v.: Fru Agnes Palmstierna-Ingelman, landshövdingens fru Marja Edén, redaktör Beyron Carlsson, chefen för Handarbetets Vänner, ledamoten av Iduns kvinnliga akademi fröken Carin Wästberg, författarinnan fru Anna Lenah Elgström, professorskan Hjördis Tengbom, fru Ebba Theorin. (Foto Holmén). Vid samma tillfälle överlämnades genom Idun en svenska kvinnors bröllopsgåva till kronprinsessan, bestående av en här förut återgiven oljemålning av Rikard Lindström.

GALAFÖRESTÄLLNINGEN PÅ OPERAN

Inför en fullsatt och högtidsklädd salong hölls torsdagen den 13 december galaföreställningen å Operan där kronprinsessan Louise för första gången syntes i kretsen av den kungliga familjen. Fotografiet här visar den kungliga logen i första radens fond med dess av blommor gjorda kungakrona och övriga dekorativa anordningar. I främsta raden ses från vänster: prins Wilhelm, prinsessan Ingeborg, konung Gustaf, kronprinsessan Louise, kronprins Gustaf Adolf, drottning Victoria och prins Sigvard. Platserna bakom upptagas av hovets damer och herrar. Foto för Idun av Pressfotobyråen.

LUNDHOLMS

EN GARANTI
 för
 förstklassigt
 fabrikat är
 namnet
GAHNS

Välj, då Ni köper julklapp, en tvälsort ur vår stora sortering, en parfym eller en crême med vårt namn, och gåvan blir omtyckt och välkommen.

Tag bort Värken!

Det går lätt och säkert med Sloan's Liniment. Bara stryk på — ingen gnidning behövlig — och värken försvinner. Stillar all muskel- och nervvärk. Försök det!

Fås på alla Apotek.

SLOAN'S LINIMENT

En glad stämning

över den enklaste måltid förläna Dirigold.

Egna utställningar i **Stockholm, Hamngatan 5;**
Göteborg, Ö. Hamngatan 27; Malmö, Södergatan 10;
Hälsingborg, S. Storgatan 9; Örebro, Storgatan 23.

Dessutom försäljes Dirigold av väl sorterade affärer i branschen. Alla våra tillverkningar äro stämplade Dirigold.

A.-B. ALCOMETALLER, ÖREBRO

Psalmen i nutidsbelysning.

(Forts. fr. sid. 1215.)

"Psalmen äro något av det vackraste, som diktats på svenskt tungomål."

Fröken Magda Bergquist är också en av våra yngre kvinnliga lyriker, som hämtat ingivelse och andakt ur psalmen. Hon skriver:

Den svenska psalmboken synes mig likna en örtagård, som visserligen äger några ofruktbara stenar, men rymmer de härligaste fruktträd, blommor och källsprång. Där doftar poesins egen blåa blomma. Där växer livets evigt unga träd.

Jag anser, att ett fåtal svenska psalmer icke tillfredsställa våra nutida krav på uttrycksfullhet och poetisk-religiös stämning, men att flertalet i sin ädla, urgermanska kraft och innerliga fromhet hör till det vackraste, som diktats på svenskt tungomål och, bärande det äkta konstverkets prägel, skall fortfara att styrka och hänföra, så länge Sverige består, Kristi lära förkunnas, och vårt språk talas. Vem gripes icke av den enkla skönheten i t. ex. ps. 60 »En jungfru födde ett barn i dag» eller ps. 63 »Av himlens höjd oss kommet är,» och vem måste icke tjasas av ps. 102 »Vad ljus över griften», där den, genomträngd av all uppståndelsens jubel, brusar fram, mäktig som en flod om våren, eller av ps. 170 »Vart flyr jag för Gud och hans eviga lag» med anslaget dystra, nästan skrämmande prakt och slutackordets skälvande snyftning? »Vår Gud är oss en väldig borg» torde väl vara den mest manligt frimodiga och barnsligt förtröstansfulla trosbekännelse, som framsprungit ur den germanska folksjälens. Ingen diktare har givit ett fullödigare uttryck åt människoandens längtan efter Gud än psalmisten, när han sjunger: »Var är den vän, som överallt jag söker.»

En psalm, som jag däremot aldrig kan höra utan att erfara ett nästan fysiskt obehag är »Jesu låt mig städe börja», alldenstund jag var och varannan dag under en lång skoltid i den obligatoriska morgonbönen hörde den framjämras på en släpande, beklämmande melodi.

Till de psalmer jag skulle önska se utslutna höra: 351, 368, 380, 462 och 463.

De psalmer jag personligen ända sedan barndomen mest älskat äro 486 »I himmelen, i himmelen» och Elsa Andersdotters »I hoppet sig min frälsta själ förnöjer.» När min mor med sin känsliga, varma röst läste dem för barnet, öppnade sig verkligen himmelens port, och vid »änglasången och harpoklangen» steg jag in i ljusets rike. Jag finner alltjämt i dessa psalmer en vederkvickelse och vila, som intet annat skänker mig. De äro för mig toner från det härlighetens land, om vilket barnet och skalden aldrig skola upphöra att dikta och drömma.

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
 Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147
 Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
 Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
 å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
 20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjning.
 och Plattsökande 25 öre. för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A.	Idun uppl. B.
Helt år 15:—	Helt år 17:50
Halvt år 8:—	Halvt år 9:—
Kvartal 4:25	Kvartal 4:75

- Steinway & Sons -

Lundholms
 Pianomagasin

Stockholm
 Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

Oxygenol- Tand-Creme

med vätesuperoxid

Stärker tänder och tandkött.

Hemfärgen HÄRVAN

INREG. VARUMARKE

Jämna, vackra och veckfria bli Edra plagg med denna av alla förbrukare högt skattade hemfärg.

35 olika färger, ljusa och mörka.
 Begär provkartor.

En påse å 35 öre
 färgar 1/2 kg gods.
 Hos alla handlande.

A.W. HERDINS FÄRGVERK
 FALUN.

FÖR DEN NYFÖDDE. Mödrar med stora fordringar på välsydd utstyrel, erbjudes komplett sådan till kr. 15:— samt kr. 12:— . Obs! 12-årig verksamhet. Fru E. Caspersson, Örebro 1.

PHOSPHO- ENERGON- PILLER

Förordas av läkare vid allmän svaghet, nervositet, överanstängning och sömnlöshet.

SALVAS ENDAST I APOTEK

Fotografiet.

(Forts. fr. sid. 1218.)

Kristoffer Jordman som vetat hur det hela skulle avlöpa hade redan skrivit in posten i den stora boken. Lämnade kvittot, och lät de fyra en-kronorna slamra mot diskens zinkplåt. Strax därpå gnisslade de gamla gångjärnen, dörren slog igen med en skräll, och så var Kristoffer Jordman ensam med sig själv igen. Han började gå av och an över golvet. Tummarna höll han i västens armhål, och huvudet bar han upprätt. Hans fingrar lekte med medaljongen, som hängde vid hans klockkedja, medan hans blick var fäst på skomakarns verkstadsfönster. Han såg skomakarn sitta vid sitt arbetsbord och pligga, och när han en stund följt hammarens fall tyckte han sig höra slagen.

Men den stunden var inne när han skulle förtära den frukost som bars ned till honom av gamla Maria. Och för att kontrollera tiden tog han upp sin klocka som var av silver, hade dubbla boetter, gick med kedja, och var enligt en inskrift på tavlan gjord i London, av L. W. Schmith anno 1814, året innan slaget vid Waterloo. Då fann han att medaljongens lock var öppet, ryckte till, och när han så upptäckte att det lilla fotografiet var borta slog hans hjärta till. Och med en iver och snabbhet som man näppeligen kunnat tilltro Kristoffer Jordman började han leta efter det förlorade fotografiet.

Men han fann det icke.

När gamla Maria kom ned med frukostbrickan fann hon Kristoffer Jordman krypande på alla fyra med ett förstöringsglas i handen, och ett brinnande stearinljus i en stake av mässing bredvid sig. Det var golvspringan han undersökte. Maria sade med en röst som skalv av förvåning: — Vad gör herrn!

Men hon fick intet svar, Kristoffer Jordman fortsatte letandet ända till han nådde väggen, då reste han sig med möda, och sade med ängslan: — Jag hittar det inte!

— Vad har herrn tappat, pengar?

Kristoffer Jordman sade retligt:

— Pengar, pengar! Bär bort brickan, jag vill ingen mat ha!

Men när hon icke lydde med detsamma slog han ifrån sig med händerna:

— Gå hon, gå säger jag, gå, gå!

Skrämd lämnade hon rummet. Men Kristoffer Jordman började gå av och an över golvet. Nu och då stannade han och strök sig över huvudet. Så sällsamt det än må förefalla så var Kristoffer Jordman bilden av en förtvivlad man. Det var som hade något glidit undan och försvunnit i ett allt höljande mörker. Det kändes isande kallt och tomt. Förlusten av detta lilla gulnade fotografi hade givit en ökad skärpa åt minnet av henne. Under många och långa år hade han knappast ägnat hennes minne en tanke. Och när han nu erinrade sig att han icke ägde ens hennes bild, nu när han velat betrakta den och minnas det ögonblick när hon skänkte honom det, vaknade en bitterhet till liv. Det var som hade en orättvisa begåtts mot honom. Och Kristoffer Jordman förbannade ödet, och icke sig själv.

Åter gnisslade de gamla gångjärnen, och en kund steg in. Men Kristoffer Jordman sade: — Jag har stängt för i dag.

— Stängt?

— Ja hör ni inte vad jag säger, människor?

Det gick i dörren, denna gång var det ett barn som kom in. Barnet, som var ett flickebarn, stannade vid dörren; Kristoffer Jordman kastade en blick på barnet, och sade: — Och du vill? Det är stängt för i dag. Ja skall stängas med detsamma.

En liten låda »4711»
till Jul

är alltid välkommen och tillförsäkrar givaren vänlig hägkomst för lång tid framåt.
»4711» höjer Julstämningen.

Presentlådor i olika storlekar,
större o. mindre, eleganta flaskor

№4711. Eau de Cologne

Skjut blott tillbaka den
döda huden kring naglarna.

Använd aldrig nagelsax till huden kring naglarna. De förmästa auktoriteter mena, att det är orsaken till de s. k. nagelrötterna och den ojämna nagelrand, som kommer en hand att se ful och ovårdad ut.
Det smala nagelbandet vid naglarnas underkant är lik kanten av ett stycke tyg; när den rives eller skäres, trasas hela nagelbandet efterhand upp, liksom tyg trasas sig när kanten skäres.
Ni kan avlägsna det överflödiga nagelbandet på ett

snabbt, lättvindigt och smärtfritt sätt med tillhjälp av Cutex Cuticle Remover. Ni behöver blott skjuta tillbaka huden. Den osköna, döda huden faller då helt enkelt bort. Betrakta så Edra naglar. Se, mjuk, jämn och genomskinlig randen nu är — icke ett spår av den ömhet klippandet förorsakar.
Cutex kan köpas i hela satser, — men också var sak för sig — i alla parfymierier, apotek och materialaffärer.

Ensamförsäljare för Danmark, Norge och Sverige:

CUTEX

Madsen & Wivel,

Östergade 26,
Köpenhamn K.

Yardley's Äkta Lavendel Tvål

sammansatt av de mest utsökta oljor, förlänar huden den mjukhet och ungdomliga friskhet som är första betingelsen för vacker hy och kvinnlig charm.

Varje tvål efterlämnar den friska doften av den äkta lavendelblomman, som kvarstannar på huden långt efter användandet.

Anspråksfulla damer uppskatta den.

Säljas i alla välsorterade affärer inom branchen.

Pris Kr. 1:50.

YARDLEY & CO., LTD., LONDON W. 1

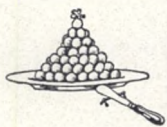
JULKLAPP

ROSTFRITT STÅL

Bords- och smör- dessertknivar å 4 kr. FÖRSKÄRARE å 10 kr. Ost- och små försäkrareknivar å resp. 4 o. 5 kr. Skalknivar (för köket) för potatis, frukt etc. å 3 kr. Alltid blanka, svarta ej händer och matvaror — behöva ej skuras eller poleras, gjorda i ett stycke och tåla sålunda att nedläggas i kokhet vatten.

A.-B. STILLE-WERNER,
Regeringsgatan 19, STOCKHOLM. Sturegatan 4.

Arboga margarin

Smakar

som smör. Arboga smörblandning »Mejerit» och Växt äro delikata på smörgäsbordet. Obs! Dessa kvaliteters goda, rena smak och delikata smörarom!

tryner

som smör. Det är ett nöje att steka i Alfa-Ko och Växt, som bryna bättre än något annat margarin! Det stekta blir vackert brunt och doftar som stekt i smör.

takar

som smör. Alfa-Ko till bakning kan ej nog värdesättas. Baka med Alfa-Ko och Ni får ett delikat bröd av läckert utseende och väl uppbakat. Till bakning är Arboga Alfa-Ko minst lika bra.

SOM SMÖR

Barnet såg på honom med sina stora ögon: — Varför fick mamma inte det hon begärde i morse?

— Vad menar du, — vem är mor din?

— Mamma var här med pappas rock i morse —

— Jaså det var din mor, nåja hon fick vad rocken var värd, men det förstår du inte.

Då sade barnet: — Varför är farbror så ond när det är jul —

Kristoffer Jordman blev så förvånad så att han gav svar på frågan:

— Jag har förlorat ett fotografi, men —

— Det ligger ett litet här, är det det här?

Barnet gick fram till disken och lämnade åt Kristoffer Jordman vad han förlorat, och så saknat, fotografiet av den unga kvinnan.

— Så snäll hon ser ut, sade barnet.

Kristoffer Jordman tog sin saknade skatt lade in det i medaljongen igen, öppnade kassalådan, och tog därur några slantar räckte dem åt barnet och sade:

— Här har du två riksdaler till, så har mor din fått vad hon begärde.

Men barnet sade:

— Nej tack.

— Vad sade du, vill du inte ta emot!

— Nej tack. —

— Men varför?

Hans röst uttryckte häpnad och undran. — Därför att farbror inte ser snäll ut, så snäll ut som tanten på fotografiet som farbror inte hittade; min mamma ser lika snäll ut.

Då sade Kristoffer Jordman:

— Du får en krona till. —

Han höll i sin hand en blänkande silverkrona, och lade den på disken bredvid de andra. Men barnet stod rådvilt, tre kronor är mycket, till slut sade hon:

— Jag skall fråga mamma.

Dörren gick upp, och slog igen. Kristoffer Jordman öppnade luckan i disken och gick ut i gränden. Hans blick sökte klockan uppe i kyrktornet, och när han såg att hon var tre gick han in igen, men stängde dörrarna efter sig och lade bommen på.

Kristoffer Jordman satt vid pulpeten och framför honom låg medaljongen, han betraktade bilden och försjönk i tankar. Så djupa voro hans tankar att han icke hörde att det bultade på dörren och att en barnaröst ropade. Men Kristoffer Jordman sade till sig själv:

— Efter helgen får jag allt fara ut till Norra kyrkogården och se till att det blir sten på graven. Pengar kostar det, men —

Då kom Maria ner, hon stannade vid dörren och sade: — Ska herrn inte äta nu, när det är stängt, och julkväll?

Kristoffer Jordman reste sig från pulpeten och sade:

— Maria har rätt, vi ska äta nu.

Han sträckte handen efter gaskranen, och släckte den stilla sjudande lågan, och gick upp till sitt. Det var mörkt inne på kontoret, genom fönstret föll skenet från lyktan ute i gränden. Det lyste upp de tre silverkronorna, vilka lågo på disken, de glimrade och blänkte riktigt vackert. Men samma gaslykta kastade sitt sken också på ett litet barn som bultade på en dörr som var järnbeslagen, och över vilken stod att läsa: Kristoffer Jordman. Pantbank. Detta stod på en skylt som var av plåt och lite medfaren av väder och vind.

Men det syntes icke nu, för att snön som föll täckte dess skröplighet.

Snön gömmer all fulhet, utom människans. Och snön föll och föll. —

Den föll över den stora staden.

Kristallin

INREG. VARUMÄRKE

framställt på vetenskapliga grunder
på Oljefabriks A.B. Unions
Kem. Laboratorium.
SJÄLVVERKANDE TVÄTTMEDEL

Med KRISTALLIN erhåller man utan besvär, utan blekning, utan filning, efter endast 1 kokning en ren, bländande vit tvätt.
GARANTERAS UTAN KLOR.

”Bästa beviset för Kristallins oskadlighet för tyget är, att detta tvättmedel icke på något sätt angriper huden på tvätterskans händer. Angenäm lukt.

Det är bekvämt och tidsbesparande

att ha DENNISON'S HANDY BOX till hands med dess innehåll av etiketter, clips, gummiband, gummierat papper, gummierade etiketter, fisklim, segelgarn etc. »Handy Box» fås i två storlekar. Välkommen gäva för både damer och herrar.

Begär hos pappershandlaren

Dennison's
HANDY BOX

Gratis: Skriv efter Dennison's »Christmasbook». Den giver goda idéer till julen. (Amk. uppl.)

Dennison Manufacturing Co. A/S
Vesterbrog. 4. KØBENHAVN B. Afd. 14

En vacker morgonrock

— vilken dam önskar sig ej en sådan till julklapp? Vi ha nu till julen ett alldes utomordentligt stort urval och framhålla vi t. ex. å ovanstående kliché återgivna

MORGONROCK

av helylleflauch, rikt handbroderad, i en mångfald vackra modefärger till

Kr. 38:—

I flauchrockar ha vi dessutom fått in en ny sändning i prislågen från

Kr. 10:75

Vår klänningsavdelning har vidare ett synnerligen rikt sortiment i morgonrockar av såväl hel- som halvsiden i mycket fördelaktiga prislågen.

PRESENTKORT.

Paul U. Bergström's

74 Drottninggatan 74.

IDUN

DAMERNAS EGEN.

ELIN WÄGNERS

nya roman

SILVERFORSEN

GRATIS

åt varje läsare av

IDUN

1924

Ungdomens egen sida.

(Forts. fr. sid 1222.)

Och så tog han fram sin läsebok, satte sig vid bordet, på vilket en liten matt lampa stod och brann, och läste och stavade helt flitigt.

Men Kristusbarnet utanför fönstret glädde sig mycket. »Vad mormor skall få roligt på julafton», tänkte Kristusbarnet, »och vad änglarna skola glädja sig, när jag berättar för dem, hur snällt alla barnen hjälpa oss nere på jorden».

Kristusbarnet såg upp till himlen. Där hade redan alla de gyllene stjärnorna kommit fram, och även månen stod redan där. »Nu måste jag fort upp till mina änglar», tänkte Kristusbarnet, »de vänta nog ivrigt på mig».

Kristusbarnet bredde ut sina stora, vita vingar — åh, vad de glänste härligt i mån-skenet — och så flög det sakta upp till himlen.

*

(Ur Sophie Reinheimers samling: Von Sonne Regen, Schnee und Wind, med benäget tillstånd från Franz Schneiders Verlag, Berlin och Leipzig.)
Eftertryck förbjudes.

Barn- och ungdomsböcker.

UTOM DE FÖRUT OMTALADE flickböckerna torde följande förtjäna omnämnande: Flickan, som ville bli pojke av B. M. Dix i serien De ungas bibliotek i urval av Hildur Lundberg. Det är en bra och rolig bok med händelsen förlagd till striden mellan Rundhuvuden och Kavaljerer i England. — En av de flickböcker, som säkert och det med rätta på grund av den friska tonen kommer att bli mycket älskad och uppskattad av 15—18-åringar är Första året av Mary Marck—Hector Malots Värnlös och Ethel Turners Lilla kusinen ha kommit mig så sent till handa, att jag endast hunnit flyktigt genomgå dem. Men särskilt den förra, historien om en ung, föräldralös flicka, som får ge sig ut i världen alldeles på egen hand, synes speciellt ägnad att intressera ungdom, och författarens namn borgar för den litterära standarden. Men varför denna hopträngda svårlästa stil och fula utstyrsel! — Flickan från Texas eller Den blå hägern slutligen (del 94 i Sago-biblioteket) har en viss gammaldags prägel över sig med rätt så starka effekter, men då allt slutar i ljus passar det hela rätt bra ihop med barnasmaken.

*

Både roliga och förträffliga såsom bredvidläsningsböcker äro ett par arbeten utgivna på Bonniers förlag, Vår trogne slav elektriciteten och Stora uppfinningar, översättningar från engelskan. Författaren är Charles R. Gibson. — I detta sammanhang böra också omnämnas tvenne djurberättelsesamlingar av verkligt värde — dessutom riktigt roliga — nämligen Kalle skata och hans kamrater av Maria Olofson och Två myrors äventyr av Nanny Hammarström. Den senare, som nu föreligger i ny upplaga, har visat sig vara en verklig skatt i barnbiblioteken. På inte mindre än två förlag föreliggja nya upplagor av Annius skildringar av italienska pojkar. Norstedt & Söner kallar sin upplaga Hjärtat på rätta stället, Almqvist & Wiksell benämner sin Pojkar av rätta sorten.

BILDERBÖCKER.

På bilderboksområdet äro vi svenskar så bortskämda, att vi av det nya, som skänkes oss, kräva både att illustrationerna skola stå på hög nivå och att texten skall vara såväl rolig och passande för barn

ELEGANTA JULGÅFVOR

TEATERSCHALAR
TEATERVÄSKOR
PÄRLVÄSKOR
LÄDERVÄSKOR
SOLFJÄDRAR
PRESENTKORT

J.F. HOLTZ

H. M. DROTNINGENS
HOFLEVERANTÖR

BRUNKEBERGSTORG 5
STUREGATAN 8
STOCKHOLM

BECHSTEIN
FLYGLAR PIANINON
HOFFMANN'S
MALMSKILLNADSG. 25 B

PERSSONS STICKMASKINER

Svensk tillverkning. Guldmedalj å alla utställningar. Erkänt bästa maskin för tillverkning av alla sorters stickade artiklar, såsom strandkofor, jumpers, sweaters, underkläder, strumpor m. m.

A.-B. Per Perssons Väv- & Stickmaskin.
Fabrik: Kontor & Utställning:
Fabriksgränd 3. Drottninggatan 21 B.
STOCKHOLM.

Yppersta vetemjöl:

KALMAR VAPEN

KALMAR
ÅNGKVARNS
K.-B.

Kristall PATENT
DET NUMERA FÖRNÄMSTA VETEMJÖLET

A.B. MARTEN PERSSONS MALMÖBÅN
CHRISTIANSTAD
GÖTEBORO
KRISTALL-PATENT

Gratis
Kan Ni uppvärma Söder-villa eller värmning med överopvarmaren medelst koksipisen.

"MALCUS"
Beqår ill. katalog. Sändes gratis.
A.B. MALCUS HOLMQUIST, Halmstad

Vad har spegeln att säga mig i dag?
Är min hy sådan jag vill att den skall vara? Eller har den förlorat sin ungdomliga charme?
Ni behöver ej med oro avvakta spegelns svar, om Ni varje dag använder

ELFSTRÖMS
SVAVEL-TJÄRTVÅL N°1

Den är oöverträffad i förmåga att framkalla en beständigt frisk o. ungdomlig hy.
Säljes överallt å 1 kr.

ELFSTRÖMS TEKNISKA FABRIK-GEFLE

Erkänt enastående slitstyrka,
En fulländad passform och
Ett synnerligen tilltalande utseende
äro de egenskaper, som
utmärka

Malmö

Galoscherna

RYSKA GUMMIFABRIKS A.-B., MALMÖ.

*Skansens
Högloft*

På Skansens Högloft
firas julen enligt gammal tradition med god hemlagad julmat vid flammande brasor.

Juldagen och Annandagen:
Frukost fr. kl. ½10 f. m.
Middag kl. 3—7 e. m.
Kvällsmål kl. 7—10 e. m.

Musik varje dag kl. 3.30—10 e. m.
Sång av Luciatärnor och stjärngossar Annandagjul kl. 4 och 8 e. m.
Fri entré fr. kl. 3 e. m.

Värdefulla Presentböcker

Cecilia af Klercker

HEDVIG ELISABETH CHARLOTTAS DAGBOK

V. 1795—1796

Pris häft. kr. 13:—; i numrerad bibliofilupplaga 18:—.

Denna del, den femte, innehåller hertiginnans minnen från den eftergustavianska tidens bisarra år. Hertiginnan är fortfarande samma vakna iakttagarinna, och händelserna avlösa varandra i en oavbruten följd.

Sigrid Leijonhufvud

SOPHIE ADLERSPARRE

(ESSELDE)

Ett liv och en livsgärning. Del II.

Pris häft. kr. 7:—.

Denna del behandlar bl. a. Esseldes livliga förbindelser med de ledande inom kvinnorörelsen och med litterära personligheter i grannländerna, upprinnelsen till Handarbetets vänner och slutligen stiftandet av Fredrika-Bremerförbundet.

Ett värdefullt tillskott har arbetet fått genom det kapitel, där Selma Lagerlöf själv berättar om sitt förhållande till Esselde.

Del I—II inb. i ett band kr. 15:—.

P. A. Norstedt & Söners Förlag

**Bottiner,
Snowboots,**

ELEGANTA,
MODERNA,
I STÖRSTA
URVAL

A/B. KUNTZE & CO.
DROTTNINGGATAN 52, STHLM.

**Mellins
Food**

är en världsberömd, lättsmält kraftnäring för barn, ammande mödrar, konvalescenter och åldersstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

som litterärt åtminstone någorlunda tillfredsställande. Dessa fordringar motsvara ingalunda alla de nya bilderböckerna. Texten i t. ex. Såsom morgonvälling och änglamat (titeln!) av signaturerna Anton och Borax är för pueril och sammanhangslös även för små barn. Trollskrattet av Ruth Milles står högt med avseende på illustrationerna. Det dekorativa och praktfulla i teckningarna har dock här och där kanske vunnits på bekostnad av tydlighet och enkelhet. Sagan själv är mycket svag. Riddaren Finn Komfusenfej med färgplanscher av Einar Nerman tilltalar nog i hög grad små barn (åldern 2—4 år). Det är emellertid synd, att den ursprungliga visans text förvanskats. — Sagan om Lasse och Nasse av Ruth Jung har lustiga och roliga bilder, och verserna komma säkert att få läsas åter och åter för småttingarna. — Främst bland bilderböckerna stå emellertid Louis Moes dråpliga Hippo och Elsa Beskows Resan till landet Längesen. I ny, billigare upplaga föreligger hennes förtjusande graciösa Lasse i trädgården. — För musikaliska barn äro Farbror Fenns visor en lämplig julgåva.

SAGOSAMLINGAR.

Även i fråga om sagosamlingar företer julen stor rikedom. — Anna Wahlenberg har utgivit en värdefull, vacker och väl utstyrd samling sagor, betitlad Paradisfågeln med förträffliga teckningar av Aina Masolle. Därjämte har i serien Bonniers ungdomsböcker utkommit tre delar av samlingsverket Anna Wahlenbergs sagor, innehållande åtskilligt av hennes mest genialiska produktion på området, exempelvis (i »Guldhönan») den rent oförglömmeliga sagan Drottningen. — Elsa Beskows Sagor och sagospel utmärkas som alltid av frisk originalitet och rikedom på nya uppslag, något som skiljer denna författarinna från de många andra, vilkas sagor endast utgöra nya, klena hopföningar av gamla motiv. En ganska svag volym synes mig Aline Cronhielms Sannsagor och andra sagor utgöra. — Av de fem Sago-volymer för året, innehålla tvenne delar sagospel, tablåer och lekar av olika författare och tvenne delar sagor av exempelvis Elsa Beskow, Anna Wahlenberg, Hugo Gyllander och Sigrid Elmlad. Den sjetta delen utgör bearbetning av Mays Öknens ande. — Ett par engelska böcker, som i hemlandet äro oerhört lästa föreligga nu i svensk översättning, nämligen J. M. Barries Peter Pan och Hugh Loftings Doctor Dolittle. Peter Pan lyser med illustrationer av självaste Rackham och är i övrigt synnerligen vackert utstyrd. — Svenska Dagbladets Barnbilaga har givit upphov till ej mindre än tre böcker, Mor berättar för sina små av Margareta Topelius, en volym av Olle med vär samt Julasset. — Skinnluva är namnet på en del gamla sagor i ny dräkt av Lars Levander, och den mycket produktive sagoförfattaren Alfred Smedberg har utgivit en ny sagosamling Nisse-Knapp. — Slutligen föreligga å Andelsförlaget tvenne eleganta volymer sagor, dels en ny del Grimm-sagor i ny god översättning med originalträsnitt av John Dunge, dels en översättning av de tyska Rubezahl-sagorna. Översättningen av de senare är gjord av Elsa Rabenius, och även här har Dunge utfört illustrationerna.

MARIE LOUISE GAGNER.

Alprosor och Gentiana heter en bok för den litet mognare ungdomen, skildrande en episod ur Konung Ludvig II:s av Bayern levnadssaga. Det är en vacker, väl utstyrd och illustrerad ungdomsbok, som

**DUNTÄCKEN
MADRASSER**

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG
Täckfabrik Pläderränseri

**KÖP
OLOF ASKLUNDS
BRÖD
DET ÄR BÄST**

NOTER

Välförsett lager av såväl klassisk och modern musik, som renaste schlager.

Gör ett besök!

TORE ERIKSONS MUSIKHANDEL,
Norrländsg. 16, STOCKHOLM.

Före instrum.
mentinköp prova

Grotrian Steinweg

Huvudnederlag för Sverige:
HIRSCHS PIANOMAGASIN
(CEDERGREN & C:o)
Regeringsg. 26, Sthlm. Tel. 12194.

*Giv Henne
en
Singer*

Advokaten Eva Andén

JURIS KANDIDAT
Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Lilla Vattugatan 14, STOCKHOLM.
Telefoner: 75 76, Norr 183 36, 75 92.
Juridiska uppdrag av alla slag.
Skriftliga förfrågningar.

Begär alltid

MAIZENA

Oöfverträfflig

såser,
bakning,
malzenagröt

kontrollerade
tuber kelfria
BARNMJÖLK
å förseglade
glasflaskor

För återförsäljare:
Telefoner: 70 41, Norr 70 41

Besök

TRE ROSORS JULUTSTÄLLNING

Vackra och billiga julklappar.
LINNÉGATAN 2 - STOCKHOLM

KVALITETS- FERNISSOR

Var rädd om
Edra golv och
linoleummattor

och fernissa dem i tid! Men då Ni köper fernissan, så låt ej slumpen avgöra valet, bed ej heller att få "den bästa Ni har" utan kom ihåg att begära JENSON & NICHOLSONS fernissor, som äro kända och erkända över hela världen att vara oöverträffade. Firman har över 100 års erfarenhet i branschen och har dess strävanden alltid varit, att alla deras tillverknings skola i högsta möjliga grad motstå tidens tand.

J. & N. linoleum- och golv-lacker överträffas av intet annat fabrikat å den svenska marknaden. De äro hållbara, giva mattan eller golvet en vacker och glänsande yta, torka fullt torrt på c:a tolv timmar och göra linoleummattor outslitliga. Hava under fyra-tio år använts i nästan varje svenskt hem men ännu hava vi ej, vare sig direkt eller genom detaljister hört några som helst klagomål på att våra fernissor ej utfallit till full belägenhet.

Begär därför alltid J. & N. fernissor. De säljas av varje välsorterad färghandlare.

JENSON & NICHOLSON, Ltd,
Goswell Works, Stratford
LONDON E. 15
Firman grundad 1821.

Inreg. varumärke.

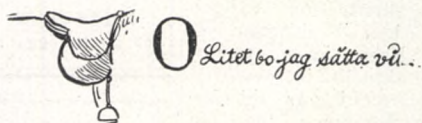
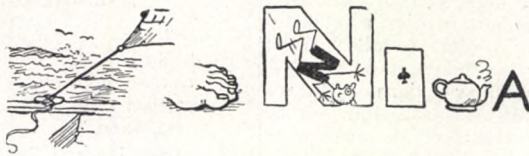
bör mäktigt vädja till de ungas idealitet och romantiska skönhetstörst. Förf. är J. Bajovar, översättare Tullia Ljung.

X.

Karlfeldts dikter i urval.

En glädjande nyhet är att ett urval av E. A. Karlfeldts dikter har utkommit (på Wahlström & Widstrands förlag) i en tilltalande, sober utstyrel och likväl till ett så billigt pris, att vem som helst bör kunna skaffa sig dessa "de bästa" av den man, som väl för alla tider skall räknas som en av de största svenska sångarna — en man, som sjunger ur folkets bröst och samtidigt är vår kanske störste lyriske konstnär. De två små böckerna heta "Kärleksdikter i urval" och "Valda dikter, tillägnade ungdomen" och kosta endast 4:75 pr st. häftade. Det är ett prisvärt företag att utge urval av våra stora diktares verk på ett sådant sätt, att de kunna nå just ungdomen och den skönhets- och bildnings-törstande läsekrets som inte har så många slantar till övers för bokköp.

Iduns pristävlan i n:r 51.

I varje brev med lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom det vanliga priset på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Pristävlan n:r 51".

Lösning.

Rebusen i N:r 48 hade lockat ett så stort antal tävlande, att prissumman uppgått till kronor 74:70; vardera pristagaren erhåller således 37:35 i pris. Lösningen lyder: (En) sådan flax att man får sitta i fönstret hos en bekant vid Vasagatan och se på stäten, då de nygifta komma. Fru E. v. Gegerfelt, Vasagatan 40, Göteborg, och Lisa Holmgren, A.-B. Svenska Handelsbanken, Piteå, erhålla var sin post-anvisning på nämnda belopp såsom en välkommen julklapp.

Till våra postabonnenter.

Med detta nummer följer en prenumerationsblankett för prenumeration å Idun, avsedd att ifyllas och inlämnas å närmaste postanstalt eller bokhandel, ju förr dess hellre!

Prenumerationspris 1924:

Helt år kr. 15:—

Halft år kr. 8:—

Iduns värdefulla julnummer medföljer gratis till alla prenumeranter.

Den bästa julklappen

som Ni kan giva både till en herre och en dam är en flaska

F. Pauli's

Azymol-Stimulus

Den uppskattas vederbörligen av båda könen och mottages med förtjusning.

Feniths

namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin: Extramärket Fenith
Växtmargarin: Feniths Extra Växt

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

Olycksfall- och sjuk-
Skadestands-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A-B. NORNAN, Göteborg.

En tolvskilling

blott kostar en PIX-ask av mindre storleken — och den lilla tösen får verkligen god valuta för sin penning. De små välsmakande pastillerna äro dryga och uppfriskande och hålla mun och svalg rena. Alltså:

PIX till hela familjen

Iduns korrespondensklubb.

Vill härmed anmäla mig som medlem av Iduns Korrespondensklubb. Jag är en mycket ensam flicka som sällan har tillfälle till annan förströelse än brevskrivning och läsning. Men jag är mycket intresserad av detta, vilket gör livet lite innehållsrikare för mig. Vad som även i hög grad intresserar mig är turistfärder, men jag har tyvärr aldrig själv varit lycklig nog att få vara med på en sådan. Vore mycket glad om någon glad och trevlig, god och varmhjärtad människa, ung eller gammal ville vara vänlig och komma ihåg mig med brev.
Liten ensam 22-åring.

BOKNYTT

I den förtjänstfulla serien "De geografiska upptäckternas historia" på Lindblads förlag har nu utkommit första delen av "Söderhavet" av Birger Mörner. Utmärkt vackra och intressanta bilder illustrera arbetet, som är på en gång gediget och lättläst. Med icke minst nöje dröjer man bland bilderna vid dem av folktyperna: t. ex. av den distingerade prinsessan Kaiulani av Söderhavsblood, av gamle kung Mataafa, som ser ut som en trevlig svensk bruksägare m. fl.

Ny populär-medicin. Dr M. Simons i dagarna utkomna bok "Hur behandlas influensa? En bok om snuva, hosta och förkylning, inflammationer och katarer", behandlar på ett ypperligt, lättfattligt sätt förkylningen, dess olika arter och följsjukdomar. Just nu, då det hastiga omslaget i väderleken fört med sig förkylning till var och varannan människa, bör boken vara högaktuell. Den kostar 2:50 och är utkommen på Wahlström & Widstrands förlag.

"Om njursjukdomar, med inledande orientering över njurarnas byggnad och normala verksamhet" av Andrea Andreen-Svedberg, leg. läkare, heter en liten populärt hållen skrift, som nyligen kommit ut hos Wahlström & Widstrand. Priset är 2:25. Boken är av aktuellt intresse, då njursjukdomarna i vår tid äro rätt vanliga åkommor, som om de ej behandlas i tid lätt draga med sig åtskilliga andra svåra sjukdomar.

Religiös litteratur.

På Diakonistyrelsens Bokförlag har till julen utkommit ytterligare en rad värdefulla böcker av religiös karaktär. Vi nämna bland dessa:

A. G. Joelsson: *Barnets tro*. Ur barnets religiösa värld. 60 öre. Författaren till denna skrift har genom sin tidigare alstring gjort sig känd som god barnpsykolog och han ger i detta lilla häfte förtäfliga vinkar och råd, när det gäller att tala med barn i religiösa frågor. Söndagsskollärare liksom föräldrar och uppfostrare i allmänhet skola ha stort gagn av att tillgodogöra sig författarens framställning.

"För hemmets stilla stunder". Sex betraktelser för var vecka. Ur Abela Gullbranssons efterlämnade manuskript, sammanställda av kyrkoherde Carl S. Lindblad. Hft. 5:50. De betraktelser, som här bjudas, utgöra utvalda stycken ur en märklig svensk kvinnas andliga kvarlätningskap.

W. Rudin: "Tankar ur det inre livet" I. Enligt förf:s uppdrag utg. av Nanna Boman. Kr. 3:25. Dessa "Tankar" av den för knappa 3 år sedan bortgångne, ännu i sin sena ålders höst ungdomlige, varmhjärtade själsovrjaren och predikanten kunna icke nog varmt rekommenderas. Vid läsningen av

En förtjusande barnbok

Pullans äventyr och bedrifter

Av

ALINE CRONHIELM.

Omslag i 3 färger samt teckningar av Aina Masolle.

Hft. 4:25. Elegant kartongband med klottrygg 5:50.

"Julens bästa bok för smättingar, frisk, rar och rolig."
M.-L. Gagner i Idun.

"— — — sällsynt frisk, trevlig och humoristisk. Det är längesen vi fått en så bra bok om och för små barn."
Gurli Linder i Dagens Nyh.

I varje bokhandel.

Diakonistyrelsens Bokförlag.

"MORS BÄSTA HJÄLPARE"
Denna älskliga tavla medföljer "JULGÅVAN" 1923.
Rekvirera nu genast. Pris med gratisbilaga Kr. 2:25.

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens Bokförlag
Stockholm.

Sänd omgående:

..... ex. "Julgåvan" 1923 med gratisbilagan "Mors bästa hjälpare"

..... den 1923

Namn:

Bostad:

Adress:

VITRUMS FERROL

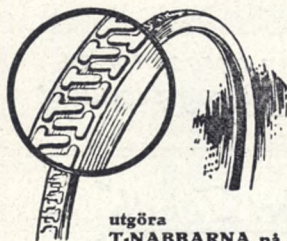
är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

APOTEKET VASENS DRUG-HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM

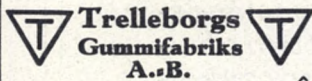
Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.

Vid slipprigt väglag

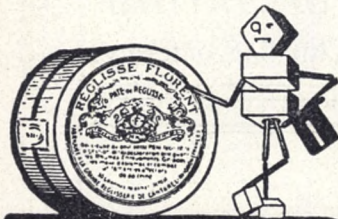

utgöra
T-NABBARNA på
Trelleborgs Cord

cykelringar ett verkligt effektivt lidskydd, som förhindrar kullkörning, samtidigt som de giva den åkande möjlighet att köra snabbare än med andra ringar. Det är därför, varje ertaren cyklist köper TRELLEBORGS T-NABB-CYKELRINGAR. Erhållas hos varje velocipedhandlande.

Allas förtjusning!

Ni kommer alltid att tycka om mig — min smak är utsökt och jag är Eder bäste och säkraste vän, som lindrar hosta, heshet och katarr. Begär överallt, hos speccerister, konditorier och på Apotek

REGLISSE FLORENT

Pâte vanillée
" à la violette
Pastilles à la menthe
" à l'anis

alla i askar å 60 öre, väl värda sitt pris.

Lager hos:
JAMES LUNDGREN & Co,
GÖTEBORG.

Nya upplagor

av

Den klassiskt vordna

Anne-serien

av

MONTGOMERY

Anne på Grönkulla

med forts. av

Vår vän Anne

med forts. av

Drömmens uppfyllelse

och slutar med

Drömslottet

Anne i eget hem.

"För tusenden ha dessa böcker varit julens allra roligaste böcker och tusenden längta att få dem."
Sydsv. Dagbl.

"Drömslottet var julens både vackraste och roligaste bok."
Marie Louise Gagner i Idun.

Nya flickböcker i år äro:

Sonja Marianne

och några andra

av

TERES LÖNEGREN

En liten austriska

av

MARY GRANT BRUCE

Gleerups Förlag, Lund.

Hemmets och familjens tidning är SVENSKA DAGBLADET

framför alla andra.

Oavbrutna äro också Svenska Dagbladets framsteg hos landets bildade och kulturellt intresserade publik.

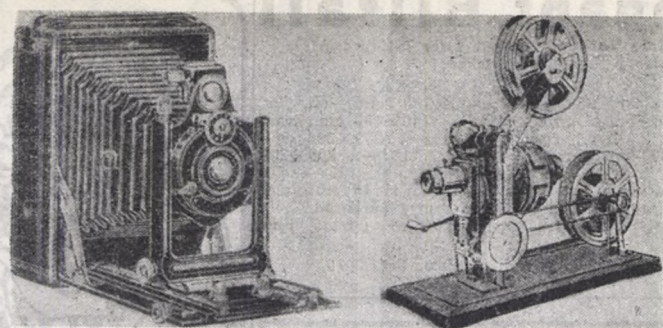
HEMMETS OCH FAMILJENS SPECIELLA INTRESSEN har Svenska Dagbladets ytterligare velat tillgodose genom sin lördagsbilaga "HUS OCH HEM", som redan tillvunnit sig den största popularitet.

Det högsta betyg har också publiken själv givit åt SVENSKA DAGBLADETS SÖNDAGSBILAGA:

"Står obetingat främst bland våra dagliga tidningars söndagsbilagor genom sitt värdefulla innehåll, sin rika omväxling och goda illustrationer."

SVENSKA DAGBLADET

är de svenska hemmens tidning, den är rikstidningen.

VI KUNNA ERBJUDA EDER DET STÖRSTA URVAL AV NYTTIGA och NÖJSAMMA artiklar, lämpliga som presenter för både manliga och kvinnliga, stora och små:

Kameror och alla övriga **fotografiska artiklar**

i alla utföranden och prislägen. Endast fredskvalité. Special-miniaturkameror för damer.

Prisma-kikare och **Teater-kikare**

av förnämsta världsfabrikat i alla prislägen. Enklare och lyxutförande.

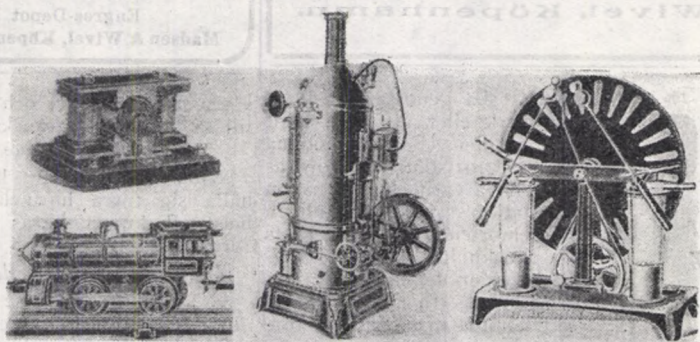
Biograf-apparater och **Skiptikon**

Modernaste modeller i alla storlekar och utföranden. Specialmodeller för familjeföreställningar, lättskötta, brandsäkra.

Mekaniska, Elektriska och **Optiska Leksaker**

och experimentartiklar. Nyttig och lärorik förströelse för barn och ungdom.

FORSNERS A.-B. STOCKHOLM KLARABERGSGATAN 44

Den icke blott renar utan gör även huden sammetslen och vacker.

FLORODOL TVÅL

PARFYMERI FLORA, GEFLE.
KUNGL. HÖFLEVERANTÖR.

Dralle's
BIRKENWASSER

är ett absolut osvikligt medel mot MJÄLL och HÅRAVFALL samt utomordentligt angenämt och uppfriskande vid toaletten.

Erkännt och använt över hela världen på grund av sin värdefulla sammansättning.

Pervalkapslarne

äro ett enastående verksamt medel mot *huvudvärk, neuralgier, reumatiska och ischiassmärter!* Angenäma att intaga, utan biverkningar. Jämför Pervalkapslarne med det medel, Ni nu använder, och välj sedan det bästa, då den egna erfarenheten alltid bör ge utslaget!

Här nedan några utdrag av intyg:

Med. Dr. St. i L.:

"Edert Perval har av mig använts i en följd av fall och är jag mycket tillfredsälld med resultatet. I ett fall av häftig, sedan veckor tillbaka bestående ansiktsneuralgi var framgången nästan förbluffande." —

Fr. Gr. i M.:

— Jag är lycklig över att hava blivit befriad från mina ständiga huvud- och nervsmärter. Stick-

ningar i huvud och rygg ävensom svimningsanfallen försvunno ögonblickligen och efter några minuter var jag åter frisk och kry. Edra kapslar äro helt enkelt storartade och idealiska."

Apotekare P. i M.:

"— och fann såväl själv som mina olika bekanta, att medlet hade en frappant verkan mot återkommande huvudvärk —"

Kapslarne finnas å apoteken i askar å kr. 1:70. Jämför dem med vilket som helst annat preparat och välj det bästa!

Ensamförsäljning i Skandinavien:

HARALD WESTERBERG & Co.

• G Ö T E B O R G •

DEGEA

Marknadens **ELEGANTASTE**

HÅLLBARASTE

och **BILLIGASTE** strykjärn

Pris för järn med strykjärnsfot, eleg. dubbel-förnicklat, 380 watt, vikt 2½ kg. Kronor **8 50**

För komplett sladd med helt förnicklad DEGEA-kontakt (praktiskt konstruerad med ledningen avlastad så att brott eller fel i sladden undviks) tillkommer Kr. 2.—.

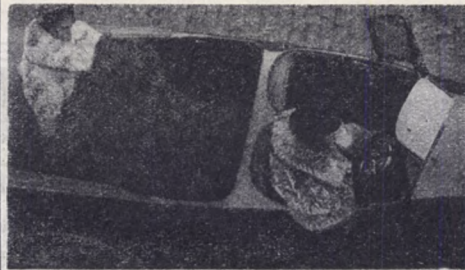
2 års garanti.

Finnes hos varje välsort. Elektrisk Installationsfirma, Järnhandel eller Bosättningsaffär.

Ensamförsäljare för mellersta och norra Sverige:

Elektriska Aktieföretaget Skandia
STOCKHOLM - Butik: Tunnelg.
14. Avd.-kont.: Umeå, Sundsvall,
Gävle och Karlstad.

Annonsera i IDUN!

En elegant Bilfäll

av långhärgt isländskt fårskinn, är vad Eder bil fordrar.
Vi leverer Bilfällar i följande storlekar:

ISLÄNDSKA:	SVENSKA:
140×180 cm., vit, kr. 95:—;	140×180 cm., vit, kr. 83:—;
140×180 cm., svart, brunt o. grått kr. 110:—;	140×180 cm., svart kr. 92:—;
200×200 cm., vit, kr. 130:—;	200×200 cm., vit, kr. 114:—;
200×200 cm., svart, brunt och grått kr. 155:—.	200×200 cm., svart, kr. 122:—.

De isländska skinnen ha en hårlängd av cirka 15 cm., medan de svenska endast räknas omkring 35 mm:s hårlängd.
Exp. mot försökslikvid eller postförsöks + porto. Full ombytesrätt!

A.-B. THURE ANDERSSON, Örebro. Tel. 2076.

Oatine

I ALDER BLIR NI ÄLDRE, MEN TILL UTSEENDET YNGRE,
om Ni dagligen vårdar Edert ansikte med den berömda OATINE-CREMEN. Huden håller sig då mjuk och frisk samt skyddas. Vid ingnidning och avtorkning rensar Ni ansiktet från smutsen, och porerna kunna åter andas på naturligt sätt.

OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 3:— och i stor burk med tredubbelt innehåll å Kr. 6:—.
Håll endast tillgodo med OATINE "Vit creme — grönt lock" och tillbakavisa alla efterfrågningar.

**Oatine
SNOW**

uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och vällyktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. — Fås i burkar av samma storlekar å Kr. 3:— och Kr. 6:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY, Stockholm. Paris & London

OATINE En gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Ⓣ

*Bardins
Perle Sudder
forsköner.*

Blanche - Rose - Chair
Naturelle - Rachel -
Oere - Corail - Rubis
Mauve etc.

Fås i alla Parfymaffärer,
Apotek samt i Kemikalieaffärer.

Engros-Depot
Madsen & Wivel, Köpenhamn.

denna bok stiftar man personlig bekantskap med prof. Rudin under hans tidigare liv — åren 1860 — 1872 — en bekantskap, av vilken man ej gärna kan undgå att hämta nytta och välsignelse.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Skulle någon av Iduns läsare, som varit i Assisi i Italien, vilja lämna adress på något bra hotell där.

Svar: Vi rekommendera Le petit Trot eller Le petit Roi av André Lichtenberger samt La Rebelle av Marcelle Tinayre (det franska pennskafte).

Fråga: Har en gång sett en barnpjäs av Topelius, jag tror

den hette "Axel och Stina", och ville nu så gärna få tag i den. Vad heter och kostar boken.

Lärarinna.

Svar: Axel och Stina står i Läsnig för barn, 5:te delen. Boken kostar 4:50 kr. E. E.

Fråga: Var god rekommendera några trevliga franska böcker, ej för tunga och ej skabrösa, lämpliga att läsa högt bland vuxna människor. Vi ha just slutat Pierre Lotis "Les désenchantés" och önska annan trevlig bok.

Beata.

Svar: Vi rekommendera Le petit Trot eller Le petit Roi av André Lichtenberger samt La Rebelle av Marcelle Tinayre (det franska pennskafte).

E. E.

Fråga: Vad fordras för att bli

UPPRING

1646 eller
Norr 6147

och prenumerera på

IDUN 1924

Avgiften hämtas och Ni slipper allt besvär.

telegrafist? Hur lång är utbildningskursen och vad kostar den?

Bo 16.

Svar: För att bli telegrafist

fordras att ha genomgått 8-klas-sigt läroverk eller att hava tagit realskoleexamen. För att komma in på telegrafistkursen fordras att först hava varit elev på någon telegrafstation, vilket vanligen sker i hemorten. Telegrafverkets kurs i Stockholm varar 3½ månad, och under denna tid åtnjuta eleverna bidrag till sitt uppehälle. För att komma in på kursen fordras att hava fyllt 17 år. Ansökan skall lämnas till telegrafkommissarien på den station, där den sökande ämnar utbildas sig. Telegrafkommissarien kan även lämna alla erforderliga upplysningar.

E. E.

Fråga: Vore tacksam genom Idun få beskrivning på huru sådana karameller kokas, som inte smälta utan hålla sig torra, att

läggas in uti papper och användas till så kallade Julgranskarameller.

Självförsörjande kvinna.

Svar: Följande karameller hålla sig torra huru länge som helst och kunna skäras ut i olika former.

Julgranskarameller.

½ kg. pudersocker, 2 msk. vaniljsocker, 4 msk. vatten.

Socker och vatten blandas i en blankpolerad karamellskopa (av oförten koppar) eller aluminiumkastrull, sättes över elden, tills det mälter men får ej koka. Om massan blir för torr tillsättes ytterligare några droppar vatten. Massan hålles sedan upp på smörpapper, som man brett ut på en plåt, får stelna och skäres ut i lagom stora bitar, formas i toppar eller dylikt. I stället för vaniljsocker

En blick i spegeln

säger henne, att Yema-tvälen gör underverk, att den bevarar och förskönar hyn och gör huden mjuk och smidig. Spegeln är en sanningssägare och dess dom är opartisk. Yema fruktar ej dess utslag, ty dess goda verkningar äro oomtvistliga, vilket Ni själv kan konstatera.

Säljes överallt å 1 kr. I parti från

A.-B. A. P. Sjöbergs Fabriker,
Malmö

Nederlag i Stockholm, Tel. Norr 263 74
Göteborg, Hålsingborg, Tel. 1611.

Yema
Varje ask innehåller skönhet

Plumpudding som julmat

det är visserligen en sed från ett annat land, men den börjar dock få hemorts rätt även i Sverige. Vad man har att anmärka mot den engelska plumpuddingen är nog oftast dess hårdsmälthet. Men uteslutes den annars brukliga njurtalgen och ersättes med Agra växtmargarin vinnes, att puddingen blir porösare och alltså mera lättsmält. Arbetet med beredningen blir mycket enklare, och i smaken vinner puddingen givetvis.

Vår nya, lilla broschyr "Agras säsongrätt" ger en instruktiv och lättfattlig beskrivning på beredningen av dylik plumpudding. Begär denna broschyr hos Eder handlande och följ de anvisningar som där finnas. Den delikata julrätt som Ni då blir i tillfälle att servera Edra vänner skall övertyga Eder om att Orange och Melange även inom den finare matlagningen kunna fullt ut ersätta det dyra smöret.

Skulle Eder handlande icke ha "Agras säsongrätt" tillskriv oss och vi sända Eder broschyren gratis.

Margarinet
med mersmak

Agra

Men

kan tillsättas citronsaft, vinbärs-gelé eller utbyta vattnet mot någon fruktsaft, tillsätta hackad mandel eller kokos.

Karamellerna kunna, om man så vill, färgas med röd eller grön karamellfärg.

Fråga: Anhåller härmed att Ni godhetsfullt ville, om möjligt i nästa nr, meddela ett bra recept på morotsmarmelad. Har aldrig frågat förr, vet därför ej vad det kostar. Men om Ni meddelar det i tidningen, sändes pengar genast.

Haparandafru.

Svar: ½ kg. morötter skäres i fina strimlor tillika med skal av 3 citroner; dessa kokas mjuka i 1 lit. vatten. Av spadet samt 750 gr. socker och citronsaften kokas en simmig lag, vari morötterna sedan kokas till marmeladen blir lagom tjock.

Fråga: Har av min mormor fått ära ett skåp och skulle nu vilja ha det målat i gammal blå färg. Kan jag göra detta själv och i så fall hur skall färgen blandas?

Fru Inga.

Svar: Kan målas med lackfärg (köpes färdigblandad i färghandel: "allmogebliätt", men har dålig förmåga att täcka undre färg) eller med oljefärg, vilket täcker bättre.

Blanda pariserbliätt (pulvr. färgstoff) med så pass mycket bränd guldockra (ävenledes färgstoff) att färgtonen blir till behag. Rör sedan i kokt linolja tills färgmassan blir som tunn gröt. Måla tunt! Om en påstrykning icke täcker, gör då en till. Slipa ytan före varje påstrykning med sandpapper. Behöver skåpet spacklas, d. v. s. om ytan är trasig, vänd Eder då till en målare. E. H.

(Svar på övriga insända frågor skall senare återfinnas i Skönhetsdoktors avdelning.)

Fråga: 1. Har tvenne sängtäckten (med vadd i) ljusblå, som legat i ett skåp ungefär en månads tid vari det på grund av takreparation regnat in och vid framtagandet i dag voro de ganska mycket mögliga. Kan möjligen någon av Iduns erfarna läsare säga huru jag skall förfara med dem för att få dem något så när användbara. Något medel att få bort de stora grönvita fläckarna med finnes väl inte att köpa? Telefonerade till en Kem. Tvätanstalt men de kunde ingenting göra åt dem.

2. Har tänkt på mina trenne gossar 5—9 och 13 år som äro besvärade av springmask försöka Syster Ellas oannonserade medicin och vore tacksam om någon som provat den ville säga mig om önskat resultat uppnåtts.

Första frågorna å 30-års pnenumerationstid.

Svar: Sängtäckena hopplöst förlorade. Skulle man kläda om vadden med nytt tyg, skulle antagligen mögellukten ändå stanna kvar.

2. Fråga helst läkare.

BREVLÅDA

RED: S BREVLÅDA.

Mor Karin. Tack för bidraget som var näpet och trevligt men tyvärr alldeles för långt.

I. L. Eder julhistoria var för hemsk.

Bidrag har brev att hämta på Iduns redaktion.

Mathilda Staël von Holstein

Led. av Sveriges Adv.-samfund. Malmorgsgatan 3, STOCKHOLM. Familjerätt. Hysesärenden. Testamenten. Bouppteckningar. Förfrågningar från landsorten besv. omgående.

Att diska hygieniskt

hör till svårigheterna i köken, men vår maskin har på ett enastående utmärkt sätt löst hela diskmaskinsproblemet. Den är enkel, lättskött, outslitlig och billig.

Hemmets Diskmaskin

är just den maskin, som generationer väntat på. Att den redan blivit en husmödrarnas vän beror på följande:

1. Ingen fördiskning erfordras.
2. Den diskas på en minut.
3. Ingen torkning av kärl, enär dessa efter lätt sköljning självtorka och bliva glansiga som om de blivit polerade.
4. Vattenåtgången är mindre än vid alla andra maskiner.
5. Ingen sönderslagning av servis, enär denna är stillastående under maskinens arbete.
6. Kärlen bliva steriliserade.

Låt oss demonstrera Hemmets Diskmaskin och visa Eder, huru man diskas rationellt.

Säljes även på avbetalning.

A.-B. DISKMASKIN

Malmorgsgatan 5, Stockholm.

Tel. 132 58

Norr 183 07

Möllers Hydroxyliria Fiskleverolja

på originalflaskor.

är den bästa fiskleverolja för medicinskt bruk, som finnes. Högsta utmärkelser på alla utställningar.

Enda hedersnämmande på jubileumsutställningen i Kristiania 1914.

Till salu på apoteken samt hos färg- och kemikaliehandlare. Nedsatt pris Kr. 1:80.

Köp

"Extra-Casken"

Dög. 400 grm.

Kronor 3:25 pr ask

Delikataste Choklad

PERCY F. LUCK & Co.

MEDELPUNKTEN
i alla festliga anordningar
till julen är och förblir

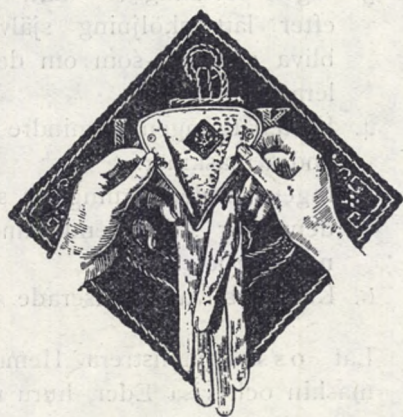
Liljeholmens ljus
GREN LJUS, JULGRANSLJUS
ANTIK LJUS, KULÖRTA LYXLJUS (SPLENDOR)

LILJEHOLMENS STEARINFABRIKS A.B.
STOCKHOLM
Kungl. Hovleverantör
H.KAMFFON

**HAVRE-
MUST**

ÄR DEN BÄSTA
MORGONDRYCK
JAG VET

**Handsken —
handens skydd och prydnad**

Många par handskar har Ni helt säkert förbrukat under årens lopp, men har Ni någonsin vid köp tänkt på att begära handskar av något visst fabriksmärke? Det har Ni säkert icke. Ni har nöjt Er med vad man lagt fram för Er. Nästa gång Ni behöver ett par handskar begär då av

ANKAR-

märket. Detta märke, känt och välkänt i vårt land sedan 70 år, återfinner Ni i handskar av en enastående hållbarhet och sällsynt god passform. Fodrade handskar av detta fabrikat äro så väl fodrade, att de på handen hava ett lika elegant utseende som en ofodrad handske.

Kort sagt — handskar, som i fråga om kvalitet, elegans och facilt pris stå i en klass för sig, bära ANKAR-märket.

H A N D S K A R

A N K A R L I K M Ä R K E T

POJKAR, som leka och stoja, pojkar som hänga näsan över boken, alla skola de växa, alla behöva de god och närande föda. Giv dem ej kaffe, som är skadligt för deras nerver. Låt dem istället få till dagligt bruk Kalmar delikata Borgchoklad. Den är härlig som ätchoklad och lika bra som kokchoklad.

Kalmar

Borgchoklad

